

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА
(Інформаційно-аналітичний дайджест)**

Випуск 2 (2018)

(квітень – червень 2018 р.)

Київ – 2018

УДК 341:061.1ЄС

Р45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку (опублікування на сайті)
Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

Реферативний огляд європейського права : інформаційно-аналітичний дайджест / Вип. 2 (2018) (квіт. – черв. 2018 р.) – К., 2018. – 69 с.

Серію «Реферативний огляд європейського права» запроваджено в Інституті законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та практики Європейського суду з прав людини.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

РЕЗЮМЕ ВИПУСКУ

У першому розділі реферативного огляду подаються анотації новоухвалених актів Ради Європи. У зазначений період увагу Ради Європи привернули, зокрема, питання глобальних змін клімату та виконання Паризької угоди, фінансування терористичної групи ДАЕШ та її наслідки для Європи, захисту редакторської доброчесності, гуманітарних потреб і прав внутрішньо переміщених осіб, тощо.

Серед нових документів Європейського Союзу, огляду яких присвячено другий розділ, – акти, що стосуються, зокрема, окремих аспектів безпеки інформаційно-комунікаційних систем ЄС, реалізації програми «Творча Європа», статистичних даних стосовно функціонування залізничного транспорту, органічної продукції та порядку її маркування, тощо.

Третій розділ збірника присвячено практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. Рішення Суду, ухвалені у зазначений період, стосувалися переважно порушення права громадян на справедливий суд (ст. 6 ЄКПЛ) і на повагу до приватного та сімейного життя (ст. 8 ЄКПЛ), а також права на захист власності (ст. 1 Протоколу 1 до ЄКПЛ).

Четвертий розділ огляду містить матеріали стосовно нового складу Європейського Парламенту та можливих змін, до яких це може призвести на рівня ЄС.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ	8
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ.....	10
ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ	10
<i>Резолюція 2209 (2018) від 24 квітня 2018 року «Надзвичайний стан: питання пропорційності щодо відступу від положень статті 15 Конвенції про права людини та основоположні свободи»</i>	10
<i>Рекомендація 2125 (2018) від 24 квітня 2018 року «Надзвичайний стан: питання пропорційності щодо відступу від положень статті 15 Конвенції про права людини та основоположні свободи»</i>	13
<i>Резолюція 2210 (2018) від 24 квітня 2018 року «Кліматичні зміни та імплементація Паризької угоди».....</i>	13
<i>Резолюція 2211 (2018) від 24 квітня 2018 року «Фінансування терористичної групи ДАЕШ [ісламської держави]: отримані уроки».....</i>	16
<i>Резолюція 2212 (2018) від 25 квітня 2018 року «Захист редакторської доброчесності».....</i>	19
<i>Резолюція 2214 (2018) від 26 квітня 2018 року «Гуманітарні потреби та права внутрішньо переміщених осіб в Європі».....</i>	21
<i>Рекомендація 2126 (2018) від 26 квітня 2018 року «Гуманітарні потреби та права внутрішньо переміщених осіб в Європі».....</i>	23
<i>Резолюція 2218 (2018) від 26 квітня 2018 року «Боротьба з організованою злочинністю шляхом полегшення конфіскації незаконних активів».....</i>	24
<i>Резолюція 2222 (2018) від 1 червня 2018 року «Сприяння розмаїттю та рівності в політиці».....</i>	25
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ.....	27
<i>Рекомендація CM/Rec (2018) 6 Комітету міністрів державам-членам від 4 квітня 2018 року «Про одноосібні дії терористів»</i>	27
<i>Рекомендація CM/Rec (2018) 5 Комітету міністрів державам-членам від 4 квітня 2018 року «Про права дітей ув'язнених батьків»</i>	28

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	30
<i>Рішення Ради (Євросоюз) 2018/539 від 20 березня 2018 року про укладення Двосторонньої угоди між Європейським Союзом і Сполученими Штатами Америки щодо пруденційних заходів стосовно страхування та перестраховування.....</i>	<i>30</i>
<i>Рішення Комісії (Євросоюз, Євратом) 2018/559 від 6 квітня 2018 року, що встановлює правила імплементації статті 6</i>	
<i>Рішення (Євросоюз, Євратом) 2017/46 про безпеку інформаційно-комунікаційних систем Європейської Комісії ...</i>	<i>31</i>
<i>Регламент Ради (Євросоюз) 2018/581 від 16 квітня 2018 року, що тимчасово припиняє дію автономних митних зборів Єдиного митного тарифу на певні товари, що мають бути включені до складу або використовуються у літаках, а також скасовує Регламент (ЄС) № 1147/2002</i>	<i>32</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/596 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про внесення змін до Регламенту (Євросоюз) № 1295/2013, що запроваджує програму «Творча Європа» (2014–2020 рр.).....</i>	<i>34</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/643 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про статистику залізничного транспорту (оновлена версія).....</i>	<i>34</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/644 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про служби з транскордонної доставки посилок.....</i>	<i>36</i>
<i>Рішення (Євросоюз) 2018/646 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про спільні правові рамки для надання кращих послуг у сфері навичок і кваліфікацій (Eurorpass/Європасс) та скасування Рішення № 2241/2004/ЄС</i>	<i>37</i>
<i>Рекомендація Комісії (Євросоюз) 2018/624 від 20 квітня 2018 року щодо транскордонного доступу супідприємців, малих та середніх підприємств до ринку у секторі оборони.....</i>	<i>38</i>
<i>Рішення Ради (СЗБП) 2018/653 від 26 квітня 2018 року про створення складу для цивільних місій з урегулювання криз.....</i>	<i>39</i>
<i>Рішення Комісії (Євросоюз) 2018/680 від 2 травня 2018 року про запровадження критеріїв екомаркування ЄС для послуг з прибирання приміщень.....</i>	<i>40</i>
<i>Регламент (Євросоюз, Євратом) 2018/673 Європейського Парламенту та Ради від 3 травня 2018 року про внесення змін до Регламенту (Євросоюз, Євратом) № 1141/2014 про статус і</i>	

<i>фінансування європейських політичних партій та політичних формувань.....</i>	<i>41</i>
<i>Рішення Комісії (Євросоюз) 2018/813 від 14 травня 2018 року щодо галузевого довідкового документу із найкращих практик екологічного менеджменту, галузевих показників екологічної ефективності та критеріїв для аграрного сектору згідно з Регламентом (ЄС) № 1221/2009 Європейського Парламенту та Ради щодо добровільної участі організацій у Європейській схемі екологічного менеджменту та аудиту (EMAS)</i>	<i>42</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/841 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про включення викидів та абсорбції парникових газів від землекористування, змін у землекористуванні та лісового господарства в кліматичну та енергетичну структуру 2030 року та внесення змін до Регламенту (Євросоюз) № 525/2013 та Рішення № 529/2013/Євросоюз</i>	<i>43</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/842 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про обов'язкові щорічні скорочення викидів парникових газів державами-членами у період 2021–2030 рр., що сприяє здійсненню кліматичних заходів на виконання зобов'язань за Паризькою угодою, а також про внесення змін до Регламенту (Євросоюз) № 525/2013.....</i>	<i>45</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/848 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про органічну продукцію та її маркування, а також про скасування Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007.....</i>	<i>47</i>
<i>Регламент (Євросоюз) 2018/858 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року щодо затвердження та ринкового нагляду за автомобілями та їх причепами, а також за системами, компонентами та окремими технічними одиницями, призначеними для таких транспортних засобів, а також щодо внесення змін до Регламентів (ЄС) № 715/2007 та (ЄС) № 595/2009 та скасування Директиви 2007/46/ЄС</i>	<i>49</i>
III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ	51
<i>Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «ЛАЗОРІВА проти України» від 17 квітня 2018 року (заява № 6878/14).....</i>	<i>51</i>

<i>Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «М. Р. та Д. Р. проти України» від 22 травня 2018 року (заява № 63551/13)</i>	<i>54</i>
<i>Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «ЗЕЛЕНЧУК ТА ЦИЦЮРА проти України» від 22 травня 2018 року (заяви № 846/16 та № 1075/16)</i>	<i>57</i>
<i>Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНСОРЦІУМ «ІНВЕСТИЦІЙНО-МЕТАЛУРГІЙНИЙ СОЮЗ» проти України» від 26 червня 2018 року (заява № 10640/05)</i>	<i>60</i>
IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	65
<i>Новий склад Європейського Парламенту.....</i>	<i>65</i>

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

ГАТТ – Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року.

ДЄС, Договір про ЄС – Договір про Європейський Союз.

ДФЄС – Договір про функціонування Європейського Союзу.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засноване згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз», тепер він застосовується для позначення міждержавного об'єднання держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський Суд, ЄСПЛ – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з Атомної Енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі, а також Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх узагальнено називають «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилося два Європейських Співтовариства.

ЕКПЛ – (Європейська) Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з семи інституцій Європейського Союзу (ст. 13 Консолідованої версії Договору про ЄС від 2010 р.). Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС) зі змінами, внесеними Лісабонським договором від 13.12.2007 р.

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія, ЄК (Європейська Комісія) – одна з семи інституцій Європейського Союзу згідно з Договором про Європейський Союз зі змінами, внесеними Лісабонським договором від 13.12.2007 р.

ОБСЄ – Організація з безпеки і співробітництва в Європі.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з семи інституцій Європейського Союзу.

РЄ – Рада Європи.

СЗБП – спільна зовнішня та безпекова політика ЄС.

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейського Союзу. Одна з семи інституцій Європейського Союзу.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Резолюція 2209 (2018) від 24 квітня 2018 року «Надзвичайний стан: питання пропорційності щодо відступу від положень статті 15 Конвенції про права людини та основоположні свободи»¹

Відповідальність держави полягає в тому, щоб вживати запобіжні заходи для захисту інтересів суспільства під час війни або інших надзвичайних обставин, що загрожують життю населення, як Парламентська Асамблея раніше зазначила в Резолюції 1659 (2009) «Про захист прав людини в надзвичайних ситуаціях». Такі ситуації можуть вимагати проведення заходів із обмеження окремих прав людини, що дозволено Європейською конвенцією з прав людини. Без належних гарантій такі заходи створюють серйозний ризик для демократії, прав людини та верховенства права.

Конвенція є пристосованою до будь-яких обставин, продовжуючи регулювати дії держави навіть у разі національної кризи. Стаття 15 Конвенції дозволяє державам відступати від деяких своїх зобов'язань під час війни чи інших надзвичайних обставин, що загрожують життю нації. Однак жодним чином не дозволяє національним органам діяти без будь-яких обмежень.

Забороняється відступ від конкретно визначених прав, які зазначені у статті 15, а також відступ від інших прав, що порушують міжнародне гуманітарне право або імперативні норми міжнародного права, або процесуальні гарантії, з метою обійти захист прав людини, відступ від яких заборонено. Основні гарантії верховенства права, законності, ефективного парламентського нагляду, незалежного судового контролю та ефективних внутрішніх засобів правового захисту повинні зберігатися навіть при оголошенні надзвичайного стану. Належний демократичний

¹ Resolution 2209 (2018) State of emergency: proportionality issues concerning derogations under Article 15 of the European Convention on Human Rights [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24680&lang=en>

процес, включаючи розмежування влади, а також політичний плюралізм та незалежність громадянського суспільства та ЗМІ, також повинні продовжувати поважатись і захищатись.

Держава повинна без будь-якої затримки інформувати Генерального секретаря Ради Європи про вжиті заходи та їх причини, а також про те, коли такі заходи перестали діяти, і знову повною мірою застосовується Конвенція.

Три держави мають або, до недавнього часу, мали застосовні відступи від окремих положень ст. 15 Конвенції - Україна, Франція та Туреччина.

Україна повідомила Генерального секретаря про її відступ від окремих положень Конвенції 9 червня 2015 року. Він заявив, що «надзвичайна ситуація, що становить загрозу для життя нації», складається з «поточної збройної агресії Російської Федерації проти України разом з військовими злочинами та злочинами проти людяності, вчиненими як регулярними збройними силами Російської Федерації, так і нелегальними збройними групами, які керуються, контролюються та фінансуються Російською Федерацією». Відступ України стосується чотирьох спеціальних законів, прийнятих 12 серпня 2014 року. Він поширюється лише на окремі визначені населені пункти Донецької та Луганської областей. У повідомленні вказуються права передбачені Конвенцією, від яких Україна робить відступ, і вказує на характер обставин, за яких відступ може бути скасований.

Асамблея знову заявляє про своє засудження російської агресії в Україні, порушення міжнародного права та принципів, визначених Радою Європи, і нагадує про відповідальність за порушення всіх міжнародних прав людини та міжнародного гуманітарного права всіх сторін конфлікту.

Асамблея стурбована положеннями одного з українських законів, що дозволяє затримання особи як запобіжний захід строком до 30 днів. Хоча це положення, здається, не було застосовано на практиці, його потенційна чинність на довгі роки може бути непропорційною. Асамблея також стурбована тим, як застосовувались деякі інші закони, зокрема, щодо адміністрування та матеріальних умов на пунктах перетину між територією, підконтрольною уряду України та не підконтрольною ним, а також

функціонування судів, що діють як на підконтрольній території уряду так і з іншого боку конфлікту.

Тому Асамблея рекомендує:

1. Україні:

1.1. переглянути корисність і, отже, необхідність збереження положення про 30-денне попереднє ув'язнення особи на його відповідність Конституції України;

1.2. докладати подальших зусиль для покращення матеріальних умов населення в Донецькій та Луганській областях з використанням пунктів перетину територій, підконтрольних уряду та тих, які тимчасово знаходяться під ефективним контролем російської влади;

1.3. докладати подальших зусиль для забезпечення належного функціонування та достатніх ресурсів для судів, що переміщені з територій Донецької та Луганської областей та тих, які діють тимчасово під ефективним контролем російської влади;

1.4. забезпечити достатню та ефективну парламентську перевірку проведених надзвичайних заходів.

Асамблея рекомендує Генеральному секретарю Ради Європи:

1. як депозитарію Конвенції, надавати поради будь-якій державі-учасниці, розглядаючи можливість відхилення від того, чи є необхідним відступ, і, якщо так, як точно обмежити його обсяг;

2. відкрити запит згідно зі статтею 52 Конвенції стосовно будь-якої держави, яка відступає від Конвенції;

3. на основі інформації, наданої у відповідь на такий запит, вступати в діалог із заінтересованою державою з метою забезпечення сумісності надзвичайного стану з стандартами Конвенції, одночасно з повагою до правової компетенції Європейського суду з прав людини.

Рекомендація 2125 (2018) від 24 квітня 2018 року «Надзвичайний стан: питання пропорційності щодо відступу від положень статті 15 Конвенції про права людини та основоположні свободи»²

У цьому документі Парламентська асамблея, із посиланням на свою Резолюцію 2209 (2018) «Надзвичайний стан: питання про пропорційність, що стосуються відступу відповідно до статті 15 Європейської конвенції з прав людини», рекомендує Комітету міністрів вивчити практику держав щодо відступу від Конвенції з урахуванням вимог статті 15 та практики Європейського суду з прав людини, вимог міжнародного права та висновків та рекомендацій Асамблеї, викладених в Резолюції 2209 (2018), з метою виявлення юридичних стандартів та передової практики, і на цій основі прийняти рекомендації державам-членам з цього питання.

Резолюція 2210 (2018) від 24 квітня 2018 року «Кліматичні зміни та імплементація Паризької угоди»³

Підписавши Паризьку угоду в грудні 2015 року, 194 країни – члени ООН та ЄС визнали зміну клімату як екстремальну загрозу для людства: немає планети «Б» і здоров'я нашої планети є ключем до нашого процвітання. Набуття чинності Угодою лише через рік після її підписання стало чудовою ознакою рішучості глобального співтовариства діяти, просуваючись у напрямку «знизу вгору», на відміну від «зверху вниз» логіки, що проводилася раніше. Незважаючи на недавнє відкликання федеральної адміністрації Сполучених Штатів, понад 70% світових викидів парникових газів все ще охоплюються національно визначеними внесками відповідно до Паризької угоди. Однак, щоб зупинити глобальне підвищення температури до 2 С° до 2050 року, в наступному десятилітті необхідні масштабні кроки.

² Recommendation 2125 (2018) State of emergency: proportionality issues concerning derogations under Article 15 of the European Convention on Human Rights [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24689&lang=en>

³ Resolution 2210 (2018) Climate change and implementation of the Paris Agreement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24694&lang=en>

Парламентська Асамблея вітає європейське співтовариство у керуванні глобальним процесом, щоб запобігти перегріванню планети. Більш сталий розвиток - це єдиний шлях до правильного узгодження потреб нинішнього та майбутніх поколінь, де б вони не жили. Враховуючи те, що країни, що розвиваються найбільше постраждали від зміни клімату, хоча вони значно менше відповідальні за викиди парникових газів, ніж розвинені країни, необхідна більша солідарність між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, для обміну ноу-хау, фінансовими ресурсами та екологічно чистою технологією, особливо з малими острівними державами, що розвиваються (як це було узгоджено в прискореному порядку розвитку малих острівних держав, що розвиваються (Самоанський шлях)).

Тому Асамблея вважає, що реалізація Паризької угоди повинна йти паралельно з Цілями сталого розвитку до 2030 р. Це стосується достатніх доказів того, що інвестиції в більш екологічно чистий розвиток та глобальні стійкі політики мають гарне економічне значення, а також є відповідальними при виборах політиків у майбутньому. У всьому світі вартість екстремальних кліматичних подій зростає, як і вартість бездіяльності. У Європі вартість збитку, заподіяної кліматичними катастрофами, збільшилася вдвічі в період між 1980-ми та 2000-ми роками, загальним обсягом 436 млрд євро, за даними Європейського агентства з охорони навколишнього середовища.

З урахуванням викладеного вище, Асамблея закликає запровадити сильні національні заходи для сприяння Паризькій угоді на всіх рівнях управління. Він пропонує державам-членам:

1. скласти амбіційну національну стратегію, яка супроводжуватиметься конкретним планом дій, побудованим на впровадженні за активної та безпосередньої участі регіональних властей з метою включення цілей сталого розвитку, зокрема, в тому випадку, коли вони стосуються проблем, пов'язаних із зміною клімату, у всіх основних сферах політики;

2. розробити Національний план підвищення капіталу із зазначенням фінансових ресурсів, які будуть мобілізовані для реалізації планів дій, беручи до уваги як джерела національного, так і міжнародного фінансування, таким чином забезпечуючи вірогідність вітчизняним та іноземним інвесторам щодо

максимального використання потенціалу зростання сталого розвитку екологічних програм;

3. проводити регулярні консультації з різними зацікавленими сторонами (громадянським суспільством, приватним сектором, фінансовими та академічними інституціями, місцевими та регіональними органами влади та місцевими громадами) для моніторингу прогресу у скороченні викидів та адаптації до негативних наслідків зміни клімату та виявлення проблемних сфер, які перешкоджають досягненню національно визначених внесків;

4. скористатися перевагами регіональних можливостей для обміну найкращою практикою та спільного інвестування в моделі, орієнтовані на клімат, в рамках Марракеського партнерства щодо глобальних заходів з протидії змінам клімату;

5. укладати зобов'язання та виконувати свої зобов'язання щодо поповнення Зеленого кліматичного фонду, створеного в рамках Рамкової конвенції ООН про зміну клімату у 2010 році, відповідно до принципу спільної, але диференційованої відповідальності;

6. сприяти переходу до кругової економіки, розробити стимули як для державного, так і для приватного секторів для повторного використання матеріалів наприкінці виробничого циклу, а також для створення амбітних національних цілей утилізації на 2030 та 2050 роки;

7. сприяти стабільному урбанізаційному баченню шляхом проведення політики «розумних» міст, спрямованих на перетворення європейських міст на світових лідерів у залученні стабільних інвестицій, приділяючи особливу увагу енергоефективності в будівництві, засобами скорочення викидів парникових газів від транспорту, централізованого теплопостачання та охолодження, виробництва поновлюваних джерел енергії, екологічного поводження з відходами та стабільної інноваційної промислової діяльності;

8. визначити перехід до більш стійких, інноваційних методів ведення сільського господарства, з тим щоб оптимізувати використання природних ресурсів, забезпечити максимально можливе виробництво додаткової сировини, захистити європейське

біорозмаїття та значно зменшити або зафіксувати викиди парникових газів та переорієнтувати їх на інші цілі;

9. заохочувати участь приватного сектора – як за добровільними, так і обов’язковими заходами – для забезпечення того, щоб воно сприяло своєму справедливому розподілу для досягнення внутрішніх цілей в галузі клімату;

10. реконструювати виробництво та споживання енергії таким чином, що викопні матеріали все більше переорієнтовувалися на не енергетичне використання та поступово замінювалися поновлюваними джерелами енергії;

11. сприяти прийняттю амбітних заходів щодо зелених державних закупівель, посилення ролі державного сектору у створенні ринкової тяги до низько-вуглецевих інноваційних рішень та посилення ролі європейської промисловості у забезпеченні цих рішень;

12. забезпечити залучення національних парламентаріїв до глобальних переговорів про клімат та попередніх урядових консультаціях щодо національної переговорної позиції;

13. де це можливо, розглянути можливість приєднання до Європейської системи торгівлі викидами на прикладі країн, що не є членами Європейського Союзу, які мають таку практику;

14. забезпечити ефективне реагування на кліматичну політику шляхом впровадження Плану дій щодо гендерної рівності, як це узгоджено в КС-23.

Нарешті Асамблея наполегливо закликає три держави-члени (Російську Федерацію, Сан-Марино та Туреччину), які ще не ратифікували Паризьку угоду, зробити це якомога швидше.

Резолюція 2211 (2018) від 24 квітня 2018 року «Фінансування терористичної групи ДАЕШ [ісламської держави]: отримані уроки»⁴

Парламентська Асамблея як і раніше занепокоєна загрозою, яку створюють терористичні організації, такі як ДАЕШ, для

⁴ Resolution 2211 (2018) Funding of the terrorist group Daesh: lessons learned [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24696&lang=en>

досягнення миру та стабільності на Близькому Сході, навіть якщо план ДАЕШ за створення халіфату в Сирії/Іраку не відбувся завдяки, головним чином, військовим діям Іраку та Сирії, у тому числі за підтримки міжнародного співтовариства.

Асамблея застерігає, що військова поразка ДАЕШ в Іраку та Сирії не обов'язково означає кінець цієї терористичної групи, оскільки вона, ймовірно, буде змінюватись у щось інше. Тому важливо забезпечити, щоб вона не змогла використати джерела фінансування, які використовувала раніше. Крім того, хоча деякі з цих джерел є специфічними для ДАЕШ, багато із них можуть бути використанні іншими терористичними організаціями.

Операції ДАЕШ передбачали терористичні напади не лише вчинені в арабському світі, але і за його межами. Організація взяла на себе відповідальність за напади в багатьох країнах світу. Хоча ці трагедії іноді є результатом більш організованої атаки під керівництвом групи, все ж часто вони проводяться так званими «самотніми вовками» або окремими особами, які є радикалами. Однією з найбільш серйозних викликів для Європи та Сполучених Штатів стають саме ці особи, особливо «іноземні винищувачі», які повертаються додому з Іраку та Сирії, і які, швидше за все, відроджують підземні мережі терористичних організацій в своїх країнах. У зв'язку з цим Асамблея вказує на свою Резолюцію 2091 (2016) про іноземних винищувачів в Сирії та Іраку.

Асамблея вітає резолюції, прийняті та втілені державами-членами та міжнародними органами, спрямовані на боротьбу з фінансуванням тероризму. Зокрема, Асамблея сподівається на швидке та ефективне впровадження стандартів фінансової оперативної групи (ФАТФ) у всьому світі, зокрема на її сорок рекомендацій щодо боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму та його розповсюдженням. Вони повинні використовуватися державами-членами для припинення потоків коштів та фінансових і економічних активів фізичних та юридичних осіб за списком санкцій за ДАЕШ та Аль-Каїдою, як це підкреслено Резолюцією 2253 ООН.

Тому Асамблея закликає держави-члени:

1. протистояти та припинити будь-яким чином можливості всіх фінансових джерел, методів та каналів, що підтримують

ДАЕШ та інші терористичні організації, серед яких є найбільш розповсюдженні вимагання, оподаткування, експлуатація природних ресурсів, контрабанда антикваріату, незаконний обіг наркотиків, розкрадання банків, розкрадання майна цивільних осіб та культурних цінностей, зовнішні пожерти та викрадення людей за викуп;

2. продовжувати просувати та підтримувати дослідження джерел та каналів фінансування тероризму, щоб завжди бути в курсі нових альтернативних джерел фінансування, таких як віртуальні валюти;

3. залучати та розвивати співробітництво та співпрацю через кордони, а також з міжнародними органами та установами для сприяння більш прозорому, ефективному та швидкому обміну інформацією та розвідкою;

4. інтенсифікувати розвиток потенціалу та технічну допомогу у зв'язку з гарячими точками фінансування тероризму, як це викладено в Плані дій з протидії тероризму, розробленому державами-членами Великої двадцятки;

5. знову підтверджується необхідність створення місцевої спроможності розслідувати та протидіяти фінансуванню тероризму, включаючи корупцію;

6. вивчати та розвивати нові технології, щоб мати змогу краще відслідковувати, контролювати і в кінцевому підсумку вимикати канали фінансування тероризму, а також оцінювати, чи підтримують віртуальні та криптовалюти, технології блокування та FinTech фінансування тероризму та чи вони регулюються в координованому шляху;

7. поліпшити ефективне здійснення міжнародних стандартів прозорості, як це визначено в рекомендаціях ООН та ФАТФ тощо.

Нарешті, Асамблея закликає держави-члени Європейського Союзу втілити пропозиції, внесені в План дій щодо посилення боротьби з фінансуванням тероризму на 2016 рік, зокрема: здійснити віртуальні платформи обміну валют під наглядом Директиви проти відмивання грошей; переглянути заборону централізованих реєстрів, що забезпечують всі банківські рахунки, що належать одній особі; розширити сферу діяльності підрозділів

фінансової розвідки; та підвищити ефективність заморожування фінансових ресурсів на основі списків Сполучених Штатів.

Резолюція 2212 (2018) від 25 квітня 2018 року «Захист редакторської доброчесності»⁵

Парламентська Асамблея нагадує, що основним правом на свободу вираження поглядів та інформації є виконання обов'язків та відповідальність. Медіа фахівці, які підзвітні громадськості, повинні зберігати високі редакційні стандарти та приймати кодекси поведінки, які сприяють найважливішим етичним принципам, таким як правда та точність, незалежність, справедливість та неупередженість, людяність та відповідальність. У цьому контексті Асамблея підтримує Декларацію принципів поведінки журналістів, прийняту Міжнародною федерацією журналістів.

Асамблея усвідомлює ряд проблем, що загрожують редакційній доброчесності та незалежності засобів масової інформації держав-членів. Поява нових інтернет-засобів масової інформації та швидке розповсюдження джерел інформації, подібних до медіа, спричинили різке зниження надходжень традиційних засобів масової інформації (далі – ЗМІ). Зниження аудиторії та менш прибуткові, застарілі бізнес-моделі, а також посилення загроз з боку організованої злочинності, тероризму та збройних конфліктів ставлять під загрозу як незалежність ЗМІ, так і їхню редакційну доброчесність.

Закон про кримінальне правопорушення, включаючи положення про тюремне ув'язнення, залишається в кримінальних кодексах більшості держав-членів, і ризик високих штрафів часто є ще однією із перешкод для журналістських розслідувань. У цьому відношенні Асамблея нагадує про свою Резолюцію 1577 (2007) «На шляху до дикриміналізації наклепу» та підтверджує, що твердження в ЗМІ, навіть якщо вони є неточними, не повинні каратися, за умови, що вони були зроблені без знання про їх неточність, без свідомого наміру завдати шкоди і їх правдивість перевірялася належним чином.

⁵ Resolution 2212 (2018) The protection of editorial integrity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24734&lang=en>

Редакційна доброчесність у засобах масової інформації вимагає не лише точності, чесності та довіри, але також чіткого та незалежного судження редакцій та журналістів. Журналісти та ЗМІ повинні вільно досліджувати, звітувати та публікувати без надмірних обмежень і не боячись насильства чи іншого незаконного поводження з боку органів державної влади. У зв'язку з цим Асамблея стурбована тим, що в умовах, коли декілька держав-членів взяли на себе додаткові наглядові та правоохоронні повноваження від імені боротьби з тероризмом та захисту громадськості, здатність ЗМІ проводити складні та тривалі розслідування, спираючись на конфіденційні джерела інформації, було значно зменшено.

Журналістам все частіше загрожує переслідування, залякування, спостереження, свавільне позбавлення свободи, фізична атака, катування і навіть вбивство. Вони відчувають тиск цензури, утримуючи інформацію у своїх звітах, і іноді взагалі у державах відсутні механізми їх захисту, яким вони можуть довіряти, за якими вони можуть повідомляти про переслідування чи загрози. У цьому контексті Асамблея нагадує про рекомендацію СМ/Рес (2016) 4 Комітету міністрів «Про захист журналістики та безпеку журналістів та інших суб'єктів масової інформації», а також про власну Резолюцію 2179 (2017) «Про політичний вплив на незалежних ЗМІ та журналістів», в якій Асамблея висловила свою глибоку занепокоєність з приводу різноманітної тактики, яка використовується для знищення свободи ЗМІ, примушування журналістів до самоцензури або контролю над ЗМІ.

Асамблея закликає ЗМІ:

1. прагнути збільшити добровільне дотримання та повагу до професійних кодексів етики з метою збереження високих журналістських стандартів та редакційної доброчесності, відновлення довіри громадськості до ЗМІ;

2. використовувати своє ефективне право відмовитися від виконання робіт, що порушує їх професійні етичні кодекси та редакційну доброчесність;

3. підтримувати чіткий розподіл між діяльністю їх редакції та роботою їх рекламних та комерційних відділів. Необхідно

дотримуватися чітких правил, щоб уникнути конфлікту інтересів та цензури;

4. розробляти механізми внутрішнього нагляду, такі як нагляд редактора або омбудсмена, а також механізми саморегулювання, щоб забезпечити протидію неприпустимого втручання в пресу та неточності її звітів, відсутність доступу до ефективної системи скарг та відшкодування, а також забезпечення захисту редакційної доброчесності та незалежності;

5. контролювати розповсюдження фальшивих новин, відмічати таку фальшиву інформацію, коли це виявляється або в традиційних, або в соціальних мережах, і в зв'язку з цим розвивати в межах своєї професії суворе та тісне співробітництво у боротьбі з дезінформацією, пропагандою та фальшивими новинами;

6. організувати належний тренінг для покращення навичок журналістів для вирішення редакторських завдань, включаючи навички, пов'язані з управлінням даними, та знання про права та обов'язки журналістів відповідно до внутрішнього та міжнародного права.

Резолюція 2214 (2018) від 26 квітня 2018 року «Гуманітарні потреби та права внутрішньо переміщених осіб в Європі»⁶

З нагоди 20-річчя прийняття керівних принципів ООН щодо внутрішнього переміщення Парламентська асамблея стурбована тим, що в Європі внаслідок збройних конфліктів та насильства понад 4 мільйони людей переміщуються всередині своєї країни. Внаслідок масового переміщення населення, спричиненого війною на Сході України та анексією Російської Федерації Кримського півострова, до страждання близько 1,7 млн внутрішньо переміщених осіб (ВПО) були додані тривалі страждання ВПО від колишніх конфліктів у Європі, зокрема в Азербайджані, на Кіпрі та в Грузії.

Асамблея підкреслює, що згідно з Статутом Міжнародного кримінального суду вище названі дії являють собою військовий злочин. Будь-яке переселення осіб повинно здійснюватися таким

⁶ Resolution 2214 (2018) Humanitarian needs and rights of internally displaced persons in Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24736&lang=en>

чином, щоб не порушувати їх права на життя, гідність, свободу та безпеку потерпілих. Незважаючи на етнічну приналежність, вимушені переселенці та їх родини повинні мати можливість користуватися своїми правами людини, включаючи основні соціальні, культурні та економічні права, закріплені в міжнародному праві. Той факт, що ВПО мають право добровільно переселятися в іншу частину своєї країни це не повинно впливати на їх права як переселенців.

Нагадуючи про свою Резолюцію 2198 (2018) «Про гуманітарні наслідки російської війни проти України», Асамблея також закликає владу Російської Федерації та України:

1. підтримати проекти відродження сімейних посилок Українського Товариства Червоного Хреста та Товариства Російського Червоного Хреста та надати можливість МКЧХ з належним захистом та безпекою вступати до територій, на яких є постраждалі в результаті конфлікту, для проведення судової експертизи з питань ВПО тощо;

2. створити комісію для компенсації або повернення майна втраченого власниками в наслідок конфлікту відповідно до судової практики Європейського суду з прав людини та відповідно до статті 1 Протоколу до Європейської конвенції;

3. підтримувати та сприяти операціям з розмінування на всіх територіях, що постраждали внаслідок конфлікту, на прикладі дій (та за співпраці), зокрема, Датської ради з питань біженців, уряду Японії та Управління служб проектів ООН, проекту «Наука заради миру та безпеки» з гуманітарних питань, Демінування в Україні Організації Північноатлантичного договору (НАТО), Женевського міжнародного центру гуманітарного вивозу,

4. утримуватися від будь-яких дій, які продовжують або призведуть до подальшого внутрішнього переміщення людей і посилюють негативну гуманітарну ситуацію вимушених переселенців в порушення міжнародного гуманітарного права.

Рекомендація 2126 (2018) від 26 квітня 2018 року «Гуманітарні потреби та права внутрішньо переміщених осіб в Європі»⁷

Посилаючись на Рекомендацію Комітету міністрів Rec (2006) 6 «Про осіб, які переміщуються в межах країни», та рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб, Парламентська асамблея нагадує про свою Резолюцію 2214 (2018) «Про гуманітарні потреби та права внутрішньо переміщених осіб в Європі» та рекомендує Комітету міністрів забезпечити виконання цих рішень Суду як пріоритетні та невідкладні, користуючись ст. 46.4 Європейської конвенції в випадках, коли держава-відповідач відмовляється виконувати судові рішення.

Асамблея рекомендує Комітету міністрів активізувати свої зусилля та вчиняти реальні дії для забезпечення того, щоб всі держави-відповідачі виконували рішення Європейського суду з прав людини стосовно компенсації, присудженої у зв'язку з втратою або пошкодженням власності ВПО та інших нематеріальних збитків.

Посилаючись на статті 7 і 8.2.b.xiii Римського статуту Міжнародного кримінального суду, Асамблея рекомендує Комітету міністрів просити Комітет юрисконсультів з міжнародного публічного права (КЮМПП) створити у відповідності зі статтею 12 Конвенція ООН «Про юрисдикційні імунітети держав та їх майна» та загальних принципів міжнародного права, керівних принципів механізму визнання та виконання національними судами інших держав-членів рішень Європейського суду з прав людини, що передбачає фінансову винагороду ВПО, якщо респондент-держава відмовляється виконувати таке рішення.

⁷ Recommendation 2126 (2018) Humanitarian needs and rights of internally displaced persons in Europe. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24737&lang=en>

Резолюція 2218 (2018) від 26 квітня 2018 року «Боротьба з організованою злочинністю шляхом полегшення конфіскації незаконних активів»⁸

Парламентська асамблея із глибокою стурбованістю відзначає, що, згідно з оцінками Світового банку та ЄС, групи організованої злочинності щорічно відмивають близько сотні мільярдів євро як незаконний прибуток. Незаконні активи, накопичені цими злочинцями з часом, дозволяють їм підкуповувати і тиснути на політиків, працівників правоохоронних органів та свідків, а також маніпулювати цілими ринками шляхом наклепів та навіть усунення конкуренції. Така ситуація загрожує стабільності навіть самих стійких демократій та соціального договору між громадянами і державою, на якому засновано вільне суспільство.

Конфіскація нелегальних активів має безліч переваг: це робить злочинність менш фінансово вигідною, позбавляє влади злочинців, позбавляє їх початкового капіталу необхідного для майбутніх злочинів, і генерує ресурси для компенсації жертвам злочину та відновлення спільнот, постраждалих від злочинної діяльності.

Асамблея зауважує, що конфіскації незаконних активів часто перешкоджає необґрунтовано важкий тягар доказів, наданими компетентними національними органами влади, та неефективною співпрацею між владою різних країн у відстеженні, заморожуванні та конфіскації незаконних активів через кордон.

Асамблея також зазначає, що Ірландія, Італія, Нідерланди та Сполучене Королівство прийняли спеціальне законодавство для полегшення конфіскації незаконних активів, зокрема шляхом зменшення тягаря доказів для влади щодо злочинного походження коштів без визначення джерела багатства, використовуючи фактичні припущення або навіть, за певних умов, де-факто скасування тягаря доказів.

Асамблея пропонує всім державам – членам Ради Європи та іншим державам, що мають особливий статус при Раді Європи:

⁸ Resolution 2218 (2018) Fighting organised crime by facilitating the confiscation of illegal assets [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24761&lang=en>

1. запровадити механізм конфіскацію нелегальних активів не засуджених осіб в національному законодавстві, а також можливість конфіскації еквівалентної вартості та оподаткування незаконних доходів, одночасно встановлюючи відповідні гарантії, та здійснювати успішну перевірку такої практики.

2. сприяти міжнародному співробітництву в цій галузі, шляхом якнайшвидшого вжиття заходів та співпраці держав між собою в максимально можливій мірі для цілей розслідування та судового розгляду, спрямованих на конфіскацію злочинів та доходів, одержаних злочинним шляхом.

Резолюція 2222 (2018) від 1 червня 2018 року «Сприяння розмаїттю та рівності в політиці»⁹

Розмаїття є невід'ємною частиною європейського суспільства і сприяє його багатству. Однак, надто часто владні інституції не відображають це розмаїття, посиляючись на стереотип про те, що політика є резервом певної категорії людей, за винятком інших. Жінки, національні меншини, іммігранти, молоді люди, представники сексуальних меншин, люди з обмеженими фізичними можливостями та інваліди залишаються недостатньо представленими в політиці на місцевому, регіональному, національному та європейському рівнях. Цей пробіл в уявленні закріплює ідею, що політика зарезервована для обраної групи, складеної в основному з білих, гетеросексуальних чоловіків старше п'ятдесяти років.

Парламентська асамблея переконана, що посилення представлення у виборних інститутах різноманітності допоможе зміцнити їх демократичний характер, підвищити якість і легітимність прийняття ними рішень та підвищити довіру людей до політичної системи. Це також сприятиме запобіганню дискримінації та боротьбі з нею, шляхом надання потужних повідомлень на користь рівності представлення виборних посадових осіб в органах влади.

⁹ Resolution 2222 (2018) Promoting diversity and equality in politics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24812&lang=en>

Асамблея запрошує політичні партії держав-членів сприяти розмаїттю та рівності в їх внутрішньому функціонуванні та з цією метою:

1. заохочувати участь осіб у виборах з різноманітних прошарків у партійних структурах;

2. запроваджувати програми наставництва по відношенню до вище зазначених категорій осіб та забезпечувати наставників в отриманні фінансових надбавок;

3. підтримувати створення групових ораторів у межах своїх рангів;

4. гарантувати, що рівність в усіх питаннях має враховуватися в політичних програмах та публічних дискусіях їх лідерів;

5. забезпечити різноманітність у складі своїх виборчих списків;

6. забезпечити, щоб під час виборчих кампаній кандидати з різних верств населення отримували рівні можливості та засоби для здійснення агітації;

7. утриматися від використання різноманіття як інструменту політичної агітації;

8. створювати внутрішні механізми, де вони ще не існують, для запобігання та покарання за прояви ненависті, підбурювання до насильства та застосування насильства членами політичних сил щодо окремих кандидатів.

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Рекомендація CM/Rec (2018) 6 Комітету міністрів державам-членам від 4 квітня 2018 року «Про одноосібні дії терористів»¹⁰

Комітет міністрів, відповідно до положень статті 15.b Статуту Ради Європи,

- вважаючи, що метою Ради Європи є об'єднання її членів,
- нагадуючи, що основною місією Ради Європи є заохочення прав людини, демократії та верховенства права,
- усвідомлюючи важливу роль, яку соціальні медіа та Інтернет грають у процесі радикалізації терористів, які діють одноосібно,
- нагадуючи про те, що в Плані дій Ради Європи щодо боротьби з насильницьким екстремізмом та радикалізацією, що ведуть до тероризму (2015–2017 рр.), прийнятому Комітетом міністрів 19 травня 2015 р., зазначалося, що феномен появи терористів, які діють незалежно від будь-яких груп, є головною проблемою, і такий тероризм зазвичай дуже важко виявити завчасно,
- усвідомлюючи, що деякі держави-члени, зазнавши нападів від терористів, які діють одноосібно, вже мають ефективний досвід щодо їх виявлення на ранній стадії, що важливо поділитися цим досвідом з усією Європою,
- беручи до уваги положення ЄКПЛ і відповідно практику ЄСПЛ, особливо ст. 2 (право на життя), ст. 3 (заборона катування), ст. 5 (право на свободу та особисту недоторканність), ст. 6 (Право на справедливий суд), ст. 8 (право на повагу до приватного і сімейного життя), ст. 9 (свобода думки, совісті і релігії), ст. 10 (свобода вираження поглядів) та ст. 11 (свобода зібрань та об'єднання) Конвенції,

Комітет міністрів рекомендує урядам держав-членів:

- і. формулюючи національне законодавство та переглядаючи відповідні практики у цій сфері, керуватися принципами і заходами, що додаються до цієї Рекомендації;

¹⁰ Recommendation CM/Rec(2018) 6 of the Committee of Ministers to member States on terrorists acting alone [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rm.coe.int/09000016807b318d>

ii) забезпечити переклад і якомога масштабніше поширення тексту цієї Рекомендації та супровідного пояснювального меморандуму до неї, а також необхідне оприлюднення закладених у них принципів і заходів через доведення їх до відома компетентних органів;

iii) й надалі посилювати міжнародне та внутрішнє співробітництво у кримінальних справах з метою покращення обміну інформацією та передовим досвідом на оперативному рівні.

Рекомендація CM/Rec (2018) 5 Комітету міністрів державам-членам від 4 квітня 2018 року «Про права дітей ув'язнених батьків»¹¹

Комітет Міністрів, відповідно до положень статті 15.b Статуту Ради Європи,

враховуючи, що метою Ради Європи є об'єднання її членів, зокрема шляхом гармонізації законів у питаннях, що становлять спільний інтерес,

беручи до уваги значну кількість дітей, батьки яких утримуються в тюрмах держав-членів,

знову підтверджуючи, що діти ув'язнених батьків мають ті самі права, що і всі діти,

визнаючи перепони на підтримку звичайних сімейних відносин, спричинених в'язницями та труднощами, з якими стикаються ці діти та їхні батьки, через такі фактори, як відсутність нормальних контактів у сім'ї, фінансові, практичні та психологічні наслідки позбавлення волі,

визнаючи вплив тюремного ув'язнення батьків на дітей та той факт, що в'язниця може бути складною обстановкою для дітей,

також враховуючи, що стосунки між дітьми та батьками не завжди позитивні та здорові навіть за звичайних обставин,

з метою полегшення уникнення негативного впливу позбавлення волі батьків на дітей та з метою захисту розвитку дитини та сприяння об'єднанню сім'ї, де це доречно, і визнання

¹¹ Recommendation CM/Rec(2018)5 of the Committee of Ministers to member States concerning children with imprisoned parents [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rm.coe.int/09000016807b3175>

того, що діти з ув'язненими батьками є вразливими та, що врахування їх потреб та прав є частиною Стратегії Ради Європи «Про права дитини (2016-2021 роки)» та повинна бути частиною міжгалузевого міждисциплінарного національного захисту дітей та стратегії добробуту,

будучи переконані в тому, що контакти між дітьми та їхнім ув'язненим батьком можуть позитивно вплинути на дитину, ув'язненого батька, тюремного персоналу та навколишнього середовища, і, в кінцевому підсумку, суспільство в цілому, а також на повагу прав та потреб окремих дітей та на якість контактів з їхніми ув'язненими батьками є сумісним із забезпеченням безпеки та порядком у в'язниці,

беручи до уваги, що слід враховувати особливі потреби дітей та їх ув'язнених батьків, з тим щоб надати їм можливість, що прирівнюють їх з усіма іншими дітьми та батьками,

Комітет міністрів рекомендує урядам держав-членів:

– керуватись національним законодавством, політиками та практикою відповідно до правил, що містяться в Додатку до цієї Рекомендації;

– забезпечити, щоб ця Рекомендація та пояснювальний звіт до неї були перекладені та поширені якомога ширше, а конкретніше – доведені до відома усіх компетентних органів, агентств, окремих фахівців та асоціацій, а також були доступними для дітей та їхніх ув'язнених батьків.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Рішення Ради (Євросоюз) 2018/539 від 20 березня 2018 року про укладення Двосторонньої угоди між Європейським Союзом і Сполученими Штатами Америки щодо пруденційних заходів стосовно страхування та перестраховування¹²

Цим Рішенням Ради затверджується від імені Союзу Двостороння угода між Європейським Союзом та Сполученими Штатами Америки щодо пруденційних заходів у сфері страхування та перестраховування, яка була підписана сторонами 22 вересня 2017 року.

Очікується, що укладення Угоди призведе до покращення регулювання у сфері страхування та перестраховування для страховиків та перестраховувальників на території Європейського Союзу та США. Також, Угода сприятиме кращому захисту страховиків та клієнтів завдяки співпраці між уповноваженими органами.

Угодою між Європейським Союзом та США щодо пруденційних заходів стосовно страхування та перестраховування ліквідуються вимоги щодо забезпечення та територіальної присутності для перестраховувальників, що є резидентами ЄС та США, на іншому ринку.

Угодою також передбачається, що страховики-резиденти США та ЄС, які працюють на іншому ринку, підлягатимуть контролю у повній мірі за діяльністю усієї групи страхування по всьому світу, що здійснюватиметься національними спеціально уповноваженими органами. Так, зазначається, що органи нагляду за страховою діяльністю на території США та Європейського Союзу будуть продовжувати обмінюватися інформацією з питань страхової діяльності.

Відповідно до цього Рішення Комісія представляє Європейський Союз в об'єднаному комітеті, створення та функції якого передбачені статтею 7 даної Угоди. Передбачається, що

¹² Council Decision (EU) 2018/539 of 20 March 2018 on the conclusion of the Bilateral Agreement between the European Union and the United States of America on prudential measures regarding insurance and reinsurance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D0539>

Комісія заслуховуватиме позицію робочої групи при Раді з питань фінансових послуг і інформуватиме робочу групу про прогрес, досягнутий у виконанні Угоди, за необхідності, але щонайменше щорічно,

Це Рішення прийнято 20 березня 2018 року та набирає чинності із дня його прийняття.

Рішення Комісії (Євросоюз, Євратом) 2018/559 від 6 квітня 2018 року, що встановлює правила імплементації статті 6 Рішення (Євросоюз, Євратом) 2017/46 про безпеку інформаційно-комунікаційних систем Європейської Комісії¹³

Положення цього Рішення застосовуються до всіх інформаційно-комунікаційних систем ЄК.

Відповідно до Рішення, Генеральний директорат з людських ресурсів та безпеки досліджує політику Комісії у сфері інформаційної безпеки, а також пов'язані керівні норми та напрямки аби переконатися у їхній відповідності загальній політиці Комісії у сфері безпеки. Окрім цього, Директорат може, якщо інші служби Комісії надішлють йому запит, дослідити політику чи документацію цих служб на їх відповідність інформаційній безпеці аби переконатися, що вони дотримуються політики інформаційної безпеки Комісії. Голова вказаної служби Комісії слідкує за усунення всякої можливої невідповідності.

Рішення зазначає, що використання технологій шифрування для захисту інформації, що класифікуються на рівні ЄС, має відповідати Рішенню (Євросоюз, Євратом) 2015/444. Рішення щодо використання таких технологій, що не визначені на рівні ЄС, приймаються власником кожної інформаційно-комунікаційної системи враховуючи водночас ризики, які шифрування може уникнути та ризики, які використання шифрування може викликати.

Генеральний директорат з людських ресурсів та безпеки може проводити перевірки, що стосуються інформаційної безпеки аби

¹³ Décision (UE, Euratom) 2018/559 de la Commission du 6 avril 2018 établissant les règles d'application de l'article 6 de la décision (UE, Euratom) 2017/46 sur la sécurité des systèmes d'information et de communication au sein de la Commission européenne [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018D0559&from=EN>

перевірити, з одного боку, відповідність заходів інформаційної безпеки політиці Комісії у сфері інформаційної безпеки, а, з іншого боку, цілісність цих засобів контролю.

Це Рішення набирає чинності на п'ятнадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (Євросоюз) 2018/581 від 16 квітня 2018 року, що тимчасово припиняє дію автономних митних зборів Єдиного митного тарифу на певні товари, що мають бути включені до складу або використовуються у літаках, а також скасовує Регламент (ЄС) № 1147/2002¹⁴

Цим Регламентом ЄС тимчасового припиняє дію митних зборів в рамках Єдиного митного тарифу, зазначених у Регламенті (ЄЕС) № 2658/87, для деталей, складових частин та інших товарів, що входять до складу літаків та їх частин або використовуються для їх виготовлення, ремонту, обслуговування, перебудови, модифікації, тощо. Комісія окремо встановлює перелік кодів Комбінованої номенклатури ЄС відповідно до Регламенту (ЄЕС) № 2658/87, на які поширюється дія цього Регламенту.

Новий Регламент розширює список товарів, щодо яких тимчасово припинено дію митних зборів у рамках Єдиного митного тарифу ЄС, а також оновлює, спрощує та модернізує чинні положення. На думку Комісії, тимчасове припинення дії є необхідним для полегшення адміністративного тягаря як для суб'єктів господарської діяльності у сфері літакобудування, так і для митних органів держав-членів ЄС, коли спеціальний митний контроль є надто обтяжливим.

У Регламенті зазначається, що для того, щоб товар підпадав під дію цього Регламенту, декларанту необхідно надати митним органам ЄС сертифікат «EASA Form 1», зазначений у Додатку I до Регламенту (ЄС) 748/2012, або такий, що є еквівалентним йому. Відзначено, що такий сертифікат має підлягати обробці шляхом електронних методів обробки даних або інших засобів. При цьому,

¹⁴ Council Regulation (EU) 2018/581 of 16 April 2018 temporarily suspending the autonomous Common Customs Tariff duties on certain goods of a kind to be incorporated in or used for aircraft, and repealing Regulation (EC) No 1147/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R0581>

якщо митні органи мають вагомі підстави підозрювати, що сертифікат, наданий їм відповідно до ст. 2(1) цього Регламенту, був фальсифікований, вони можуть вимагати від національних авіаційних органів надання експертного висновку; витрати на експертизу у такому випадку несе імпортер.

Згідно з Регламентом, митна декларація повинна містити посилання на ідентифікаційний номер сертифіката випуску або, у випадку ремонту або обслуговування товарів, що втратили статус придатності, на ідентифікаційний номер попереднього сертифікованого випуску.

З метою спрощення процедур та уніфікованого застосування норм дія нового Регламенту поширюється також і на частини, призначені для військових літаків, у разі, якщо вони супроводжуються сертифікованим дозволом на випуск.

Для цього Регламент вимагає від Комісії встановити перелік кодів товарів Комбінованої Номенклатури, які мають право на призупинення відповідно до даного Регламенту. Комісія зобов'язана встановити перелік сертифікатів, які вважаються еквівалентними для цілей Регламенту, до 31 грудня 2018 року.

Цим Регламентом, крім іншого, скасовується Регламент (ЄС) № 1147/2002.

Цей Регламент прийнятий 16 квітня 2018 року та набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Документ застосовується з 19 квітня 2018 року, крім статей 1(1), 2(1), 3 та 5, які застосовуватимуться із дня набрання чинності документами, що зазначені у його ст. 1(2) та 2(2), але не пізніше 31 грудня 2018 року.

Регламент (Євросоюз) 2018/596 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про внесення змін до Регламенту (Євросоюз) № 1295/2013, що запроваджує програму «Творча Європа» (2014–2020 рр.)¹⁵

Регламент (Євросоюз) № 1295/2013 Європейського Парламенту та Ради засновує програму «Творча Європа» (2014-2020 рр.) для підтримки європейських культурних та творчих секторів. Цей регламент доповнив текст регламенту № 1295/2013 пунктами, що пов'язані з фінансуванням Молодіжного оркестру ЄС. Цим регламентом вносяться наступні зміни в регламент № 1295/2013:

1) до параграфу 1 статті 13 додається наступний пункт:

«f) за рахунок коштів, пов'язаних з діяльністю Молодіжного оркестру ЄС, які сприяють мобільності музикантів, поширенню європейських творів мистецтва за межі кордонів ЄС та інтернаціоналізації кар'єри молодих музикантів»;

2) до параграфу 1 статті 15 був доданий наступний абзац:

«g) Молодіжний оркестр ЄС, що стосується витрат, які не покриваються в рамках пункту f), параграфу 1 статті 13.»

Цей регламент набуває чинності на 15 день після дати його опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу. Регламент застосовується від 1 січня 2018 року до 31 грудня 2020 року.

Регламент (Євросоюз) 2018/643 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про статистику залізничного транспорту (оновлена версія)¹⁶

Цей регламент стосується створення спільних правил щодо статистики у сфері залізничного транспорту на рівні Союзу та застосовується до усіх залізниць Союзу.

¹⁵ Règlement (UE) 2018/596 du Parlement européen et du Conseil du 18 avril 2018 modifiant le règlement (UE) no 1295/2013 établissant le programme «Europe créative» (2014 à 2020) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0596&from=EN>

¹⁶ Règlement (UE) 2018/643 du Parlement européen et du Conseil du 18 avril 2018 relatif aux statistiques des transports par chemin de fer [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0643&from=EN>

Кожна держава-член надає статистичні дані, що стосуються залізничного транспорту на своїй території. Відповідно до регламенту держави подають:

а) щорічні статистичні дані щодо перевезення товарів (детальний звіт);

б) щорічні статистичні дані щодо перевезення пасажирів (детальний звіт);

в) кожні три місяці статистичні дані щодо перевезення товарів та пасажирів;

г) регіональні статистичні дані щодо перевезення товарів та пасажирів;

г) статистичні дані щодо потоку транспорту по залізничній мережі.

Для збору даних, що вимагаються для статистики відповідно до цього регламенту, держави-члени призначають державну чи приватну організацію. Національні органи влади держав-членів вживають усі необхідні міри задля узгодження джерел даних, що використовуються, та задля забезпечення якості статистики, що передається в Євростат.

Не пізніше ніж 31 грудня 2020 року та надалі кожні чотири роки Комісія, після консультації комітету статистичної служби ЄС надає Європейському парламенту та Раді звіт про реалізацію цього регламенту в майбутньому.

Цей регламент набирає чинності на 15 день після його публікації в Офіційному віснику Європейського Союзу. Цей регламент є повністю обов'язковий в кожній державі-члені.

Регламент (Євросоюз) 2018/644 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про служби з транскордонної доставки посилок¹⁷

Цей регламент формулює особливі положення для покращення роботи служб з транскордонної доставки посилок в доповнення положень директиви 97/67/СЕ. Такі доповнення стосуються:

- a) регламентуючого контролю у сфері служби доставки посилок;
- b) прозорості тарифів та їх тарифів для деяких служб доставки;
- c) інформації, що надається споживачам спеціалістами, що стосується служб з транскордонної доставки посилок.

Вимоги, що фіксуються у цьому регламенті є мінімальними вимогами та не заважають державам-членів застосовувати та впроваджувати необхідні та додаткові заходи для покращення діяльності служб з транскордонної доставки посилок. Такі мінімальні вимоги приймаються задля того, щоб законодавство держав-членів відповідало праву ЄС.

Усі виконавці послуг з доставки посилок повідомляють необхідну інформацію національному регламентуючому органу держави-члена, в якій вони засновані, окрім випадків коли такий орган вже витребував та отримав таку інформацію.

Національний регламентуючий орган бере на облік для кожної окремої поштової доставки міжнародні тарифи своїх виконавців послуг з доставки посилок.

Держави-члени визначають режим санкцій, що застосовуються у випадках порушення положень цього регламенту та вживають усі необхідні міри для забезпечення застосовування цих санкцій. Ці санкції є дійсними, пропорційними та мають стримуючий характер.

Цей регламент набирає чинності на 15 день після його опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу та застосовується з 22 травня 2018 року.

¹⁷ Règlement (UE) 2018/644 du Parlement européen et du Conseil du 18 avril 2018 relatif aux services de livraison transfrontière de colis [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R0644&from=EN>

Рішення (Євросоюз) 2018/646 Європейського Парламенту та Ради від 18 квітня 2018 року про спільні правові рамки для надання кращих послуг у сфері навичок і кваліфікацій (Europass/Європасс) та скасування Рішення № 2241/2004/ЄС¹⁸

Цим рішенням встановлюються європейські рамки, націлені на покращення прозорості та розуміння навичок та кваліфікацій, отриманих формально, неформально та неофіційно, включаючи практичний досвід, мобільність та волонтерство (далі – Європасс).

Європасс з програмного забезпечення та необхідної доступної інформації, що розповсюджується за посередництвом онлайн-платформи, за підтримки національних сервісів аби допомогти користувачам краще спілкуватися та презентувати свої навички та кваліфікації та порівнювати їх.

Європасс спрямований як на індивідуальних користувачів (ті, хто навчаються, шукачі роботи, робітники та волонтери) так і на відповідних зацікавлених сторін (надавачі освітніх послуг та послуг з професійної підготовки, роботодавці, державні служби зайнятості та інші). Використання Європассу не є обов'язковим та не накладає ніяких зобов'язань та не надає ніяке право, що виходить за межі зобов'язань та прав, закріплених цим Рішенням.

Кожна держава-член відповідальна за реалізацію цього Рішення на національному рівні через національні компетентні служби, не порушуючи при цьому національні норми щодо застосування та організації.

Участь у діяльності, зазначеній у цьому Рішенні, є відкритою для членів Європейського економічного простору, які не є державами – членами Європейського Союзу відповідно до умов, передбачених в угоді про Європейський економічний простір, а також для держав, що приєднуються, є кандидатами на вступ та потенційними кандидатами на вступ в ЄС згідно з їх чинними угодами, укладеними з ЄС.

Цим Рішенням скасовується Рішення № 2241/2004/ЄС, а інформаційна онлайн-система Європасс, заснована відповідно до

¹⁸ Décision (UE) 2018/646 du Parlement européen et du Conseil du 18 avril 2018 concernant un cadre commun pour l'offre de meilleurs services dans le domaine des aptitudes et des certifications (Europass) et abrogeant la décision no 2241/2004/CE [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.112.01.0042.01.FRA&toc=OJ:L:2018:112:TOC

Рішення № 2241/2004/ЄС, продовжує функціонувати до моменту початку функціонування нової інформаційної системи, запровадженої цим Рішенням.

Це Рішення набирає чинності на п'ятнадцятий день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рекомендація Комісії (Євросоюз) 2018/624 від 20 квітня 2018 року щодо транскордонного доступу супідприємців, малих та середніх підприємств до ринку у секторі оборони¹⁹

Рекомендація закріплює, що держави-члени надають в тій мірі, наскільки це можливо та доцільно, попередню інформацію щодо майбутніх довгострокових намірів щодо сфери озброєння. Цієї мети можна досягти шляхом опублікування документів щодо планування, за допомогою організації спеціалізованих заходів відкритих для підприємств (виробників, малих та середніх підприємств) різних країн-членів та шляхом надання інформації щодо оборонного сектору, дотримуючись принципу прозорості та недискримінації, аби гарантувати, що необхідна інформація буде розповсюджена по цілому Союзу. Необхідно слідкувати за тим, щоб ці заходи не призвели до порушення справедливої конкуренції та принципів недискримінації та прозорості.

Держави-члени повинні організувати підготовку керівників, відповідальних за публічні закупівлі, забезпечувати обмін досвідом. Така підготовка повинна мати спеціалізований характер, для виділення специфічних характеристик малих та середніх підприємств.

Органи місцевої та регіональної влади держав-членів повинні підтримувати малі та середні підприємства та посередників, які представлені чи можуть бути представленими в каналах постачання у оборонному секторі, а також мають сприяти розвитку регіональних кластерів

¹⁹ Recommandation (UE) 2018/624 de la Commission du 20 avril 2018 relative à l'accès des sous-traitants et des petites et moyennes entreprises aux marchés transfrontières dans le secteur de la défense [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0624&from=EN>

Компетентні органи мають слідкувати за тим, щоб критерії відбору залишалися пропорційними, та мають утримуватися від закріплення вимог, які не є вкрай необхідними.

Необхідно, щоб держави-члени надавали особливу підтримку малим та середнім інноваційним підприємствам, які можуть діяти в оборонному секторі.

Крім цього, держави-члени повинні поширювати інформацію про досягнення на міжнародному рівні аби підтримувати малі та середні підприємства і субпідприємств у наданні ними пропозицій на транскордонному рівні.

Рішення Ради (СЗБП) 2018/653 від 26 квітня 2018 року про створення складу для цивільних місій з урегулювання криз²⁰

Європейський Союз посилює свою міць з метою створення складу аби дозволити швидке транспортування необхідного спорядження та майна до цивільних місій з урегулювання криз, а також надання служби підтримки необхідної для таких місій. Метою створення такого складу є також гарантування швидкого та постійного доступу цих місій до такого спорядження та майна.

Цей склад виконує наступні функції:

а) купівля, складування, зберігання та відновлення стратегічного запасу необхідного спорядження та майна;

б) купівля, складування, зберігання та надання у розпорядження цивільним місіям спільної політики безпеки та оборони нового та такого, що було у використанні, необхідного спорядження та майна, надання служби підтримки, зокрема, спорядженню та майну, що перейшло від інших місій такого ж типу.

Верховний представник зобов'язаний реалізувати це рішення. Кожні 6 місяців Верховний представник звітує перед Радою щодо реалізації даного рішення. Технічна реалізація цього рішення передається Шведському агентству цивільного захисту, яке діє в якості користувача цього складу. Комісія контролює управління

²⁰ Décision (PESC) 2018/653 du Conseil du 26 avril 2018 sur l'établissement d'un entrepôt pour les missions civiles de gestion de crise [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018D0653&from=EN>

видатками та укладає з цього приводу угоду зі Шведським агентством цивільного захисту.

Це рішення набирає чинності в день його прийняття. Термін його дії закінчується через 36 місяців після дати укладання вищезазначеного договору, якщо Рада не вирішить продовжити його дію додатково строком на 12 місяців.

Рішення Комісії (Євросоюз) 2018/680 від 2 травня 2018 року про запровадження критеріїв екомаркування ЄС для послуг з прибирання приміщень²¹

Відповідно до цього рішення група товарів «послуги з прибирання в приміщеннях» — це надання послуг з прибирання професійного рівні на регулярній основі, що здійснюється в комерційних приміщеннях, інших публічно доступних будівлях та приватних резиденціях.

Дане рішення закріплює умови надання екомаркування ЄС. Згідно з його положеннями така служба повинна належати до групи товарів «послуги з прибирання в приміщеннях», відповідати вимогам до оцінювання та контролю та виконувати умови, що закріплюються в додатку до даного рішення.

Критерії, що визначені групи товарів «послуги з прибирання в приміщеннях» та вимоги до оцінювання та контролю застосовуються протягом 5 років від дати офіційного повідомлення про це рішення.

²¹ Décision (UE) 2018/680 de la Commission du 2 mai 2018 établissant les critères du label écologique de l'Union européenne pour les services de nettoyage intérieur [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018D0680&from=EN>

Регламент (Євросоюз, Євратом) 2018/673 Європейського Парламенту та Ради від 3 травня 2018 року про внесення змін до Регламенту (Євросоюз, Євратом) № 1141/2014 про статус і фінансування європейських політичних партій та політичних формувань²²

Внесення змін до Регламенту (Євросоюзу, Євратом) № 1141/2014 є необхідним з огляду на кращу реалізацію визначених цілей і завдань, спрямованих на сприяння та допомогу європейським політичним партіям та формуванням у створенні міцніших зв'язків між європейським громадянським суспільством та інституціями ЄС, зокрема Європейським парламентом. Ці зміни стосуються, зокрема, доповнення попереднього Регламенту новими положеннями.

Так, до статті 1 був доданий пункт 30 bis, що закріплює повноваження Європейської прокуратури проводити розслідування щодо тверджень про кримінальні порушення європейськими політичними партіями та формуваннями у сфері фінансування, які шкодять фінансовим інтересам Союзу.

Окрім цього, новий Регламент додав нову необхідну умови для реєстрації політичного об'єднання: члени такого об'єднання не можуть бути членами іншої європейської політичної партії.

Також до Управління з політичних партій з вимогою перевірити дотримання встановлених умов європейською політичною партією чи утворенням може звертатися тепер окрім Ради чи Комісії також Європейський парламент за власною ініціативою чи за вмотивованим проханням групи громадян.

Була додана стаття 27 bis, що стосується відповідальності фізичних осіб. Управління може встановити, що фізична особа-член адміністративного органу, органу управління чи контролю європейської політичної партії чи утворення чи, яка має повноваження представництва, прийняття рішень та контролю відносно цієї партії чи утворення, є винною за скоєний злочин.

²² Règlement (UE, Euratom) 2018/673 du Parlement européen et du Conseil du 3 mai 2018 modifiant le règlement (UE, Euratom) no 1141/2014 relatif au statut et au financement des partis politiques européens et des fondations politiques européennes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2018.114.01.0001.01.FRA&toc=OJ:L:2018:114I:TOC>

Цей Регламент набирає чинності у день його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії (Євросоюз) 2018/813 від 14 травня 2018 року щодо галузевого довідкового документу із найкращих практик екологічного менеджменту, галузевих показників екологічної ефективності та критеріїв для аграрного сектору згідно з Регламентом (ЄС) № 1221/2009 Європейського Парламенту та Ради щодо добровільної участі організацій у Європейській схемі екологічного менеджменту та аудиту (EMAS)²³

Цим Рішенням Комісія затверджує галузевий довідковий документ щодо найкращих практик екологічного менеджменту, що містить галузеві показники екологічної ефективності та критерії для аграрного сектору відповідно до Регламенту (ЄС) № 1221/2009 Європейського Парламенту та Ради.

Зазначений галузевий довідковий документ базується на докладному науковому та політичному звіті, що був попередньо розроблений Спільним дослідницьким центром Європейської Комісії. Документ містить екологічні показники сільськогосподарського сектору, найкращі практики управління навколишнім середовищем, показники екологічної ефективності для окремих секторів та індикатори ефективності рівня продуктивності. Цей документ було розроблено на вимогу Регламенту (ЄС) № 1221/2009 Європейського Парламенту та Ради щодо добровільної участі організацій у Європейській схемі екологічного менеджменту та аудиту (EMAS).

Згідно з Рішенням, під Європейською схемою екологічного менеджменту та аудиту (EMAS) розуміється схема добровільної участі організацій, які здійснюють постійне вдосконалення навколишнього середовища. У рамках цієї схеми запроваджуються галузеві індикатори для аграрного сектору та надаються найкращі

²³ Commission Decision (EU) 2018/813 of 14 May 2018 on the sectoral reference document on best environmental management practices, sector environmental performance indicators and benchmarks of excellence for the agriculture sector under Regulation (EC) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS)Text with EEA relevance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.145.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2018:145:TOC

практики та варіанти вдосконалення. Таким чином, метою документу є підтримка всіх організацій сільськогосподарського сектору шляхом зосередження уваги на відповідних екологічних аспектах як прямої, так і непрямой дії, а також поширення інформації про найкращі практики екологічного менеджменту та відповідні галузеві екологічні показники для їх вимірювання.

Відповідно до Регламенту (ЄС) № 1221/2009 зареєстровані організації системи EMAS повинні враховувати даний галузевий довідковий документ при розробці та впровадженні своєї системи управління навколишнім середовищем.

Це Рішення прийнято 14 травня 2018 року, набирає чинності на 20-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовується з 5 жовтня 2018 року.

Регламент (Євросоюз) 2018/841 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про включення викидів та абсорбції парникових газів від землекористування, змін у землекористуванні та лісового господарства в кліматичну та енергетичну структуру 2030 року та внесення змін до Регламенту (Євросоюз) № 525/2013 та Рішення № 529/2013/Євросоюз²⁴

Цим Регламентом визначаються зобов'язання держав-членів щодо сектору землекористування, змін у землекористуванні та лісового господарства і встановлюються правила обліку викидів й абсорбції парникових газів, а також перевірки дотримання державами-членами своїх зобов'язань за Паризькою угодою.

Регламент розширює список загальних заходів стосовно зменшення викидів парникових газів на 40 % до 2030 року і застосовується до викидів та абсорбції парникових газів, перерахованих у Розділі А Додатку I до цього Регламенту, а також у таких категоріях на територіях держав-членів: землі, що

²⁴ Regulation (EU) 2018/841 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on the inclusion of greenhouse gas emissions and removals from land use, land use change and forestry in the 2030 climate and energy framework, and amending Regulation (EU) No 525/2013 and Decision No 529/2013/EU [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?toc=OJ%3AL%3A2018%3A156%3ATOC&uri=uriserv%3AOJ.L_.2018.156.01.0001.01.ENG

заліснюються; землі, призначені для вирубки лісу; кероване землеробство; керовані пасовища; керовані лісові угіддя; керовані водно-болотні угіддя.

Положення Регламенту, зокрема, надають визначення цих категорій земель, встановлюють порядок обрахунку й обліку парникових викидів та абсорбції, а також передбачають прозорість процедури, згідно з якою держави-члени повинні враховувати викиди та абсорбцію внаслідок насадження, вирубки лісів, керованого землеробства, користування пасовищами, лісовими та водно-болотними угіддями у сумарних викидах та сумарній абсорбції за кожен рік у періоди 2021–2025 рр. та 2026–2030 рр.

Крім того, цим Регламентом передбачено, що якщо загальний обсяг викидів перевищує загальну абсорбцію у будь-якій державі-члені, та остання вирішила використати можливість розподілити викиди серед інших держав-членів, це можна зробити відповідно до положень Регламенту (Євросоюз) 2018/842.

До 15 березня 2027 року на період 2021–2025 рр. і до 15 березня 2032 року – на період 2026–2030 рр. держави-члени подають до Комісії звіти про дотримання положень цього Регламенту, що містять початковий баланс сумарних викидів та абсорбції за відповідний період за кожною із зазначених вище категорій земель, розрахований із використанням правил обліку, встановлених цим Регламентом.

Цей документ також вносить зміни до Регламенту (Євросоюз) № 525/2013 та Рішення № 529/2013.

Регламент набирає чинності на 20-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (Євросоюз) 2018/842 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про обов'язкові щорічні скорочення викидів парникових газів державами-членами у період 2021–2030 рр., що сприяє здійсненню кліматичних заходів на виконання зобов'язань за Паризькою угодою, а також про внесення змін до Регламенту (Євросоюз) № 525/2013²⁵

Цей Регламент прийнято відповідно до законодавства ЄС щодо кліматичних змін та енергетичної політики Союзу до 2030 р. у сфері скорочення викидів парникових газів, регулювання внеску держав-членів у загальне скорочення обсягів викидів, з метою підвищення енергоефективності та інновацій у сфері будівництва, сільського господарства, поводження з відходами та використання відновлювальних джерел енергії на транспорті, а також у рамках реалізації положень Паризької угоди 2015 р. та Кіотського протоколу 1997 р. та згідно з рекомендацією Міжурядової групи експертів зі змін клімату (МГЕЗК).

Його положення, зокрема, встановлюють річні норми викидів на період 2021–2030 рр.; передбачають надання позики у розмірі до 10 % від річного ліміту викидів, а також можливості передавати, за доцільності, надлишкові частки встановленого ліміту між державами-членами. Крім того, Регламент передбачає поступове скорочення викидів парникових газів для кожної держави-члена до 2030 р. залежно від рівнів їх викидів у 2005 р., що визначені у Регламенті (Євросоюз) № 525/2013. У виняткових ситуаціях та за наявності позитивного ліміту, встановленого згідно з Рішенням № 406/2009/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року про зусилля держав-членів щодо зменшення викидів парникових газів на виконання своїх відповідних зобов'язань перед Співтовариством до 2020 року²⁶, окремими положеннями Регламенту передбачено також внесення відповідних

²⁵ Regulation (EU) 2018/842 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on binding annual greenhouse gas emission reductions by Member States from 2021 to 2030 contributing to climate action to meet commitments under the Paris Agreement and amending Regulation (EU) No 525/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0842&from=EN>

²⁶ Decision No 406/2009/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the effort of Member States to reduce their greenhouse gas emissions to meet the Community's greenhouse gas emission reduction commitments up to 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0406>

коригувань лімітів для зазначених держав-членів. Водночас цим Регламентом встановлюються:

– порядок перегляду відповідних процедур кожні п'ять років, починаючи з 2024 року з метою здійснення належної оцінки їх функціонування та з огляду на необхідність посилення відповідної політики і заходів на рівні ЄС;

– вимоги до річної звітності та оцінки на виконання Регламенту (Євросоюз) № 525/2013 Європейського Союзу та Ради від 21 травня 2013 року про механізм моніторингу і звітування про викиди парникових газів, а також повідомлення іншої інформації на національному і союзному рівнях, що стосується змін клімату, а також про внесення змін до Рішення № 280/2004/ЄС²⁷;

– повноваження Комісії подавати Європейському Парламенту і Раді (впродовж шести місяців після кожної загальної оцінки) звіти на виконання положень статті 14 Паризької угоди; такі звіти мають враховувати стратегії, розроблені відповідно до статті 4 Регламенту (Євросоюз) № 525/2013 з метою сприяння формуванню довгострокової стратегії ЄС у цій сфері.

Цей Регламент також вносить зміни до Регламенту (Євросоюз) № 525/2013 щодо скорочення викидів парникових газів, процедур звітності і національних політик держав-членів до 2030 року.

Цей документ набирає чинності на 20-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

²⁷ Regulation (EU) No 525/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on a mechanism for monitoring and reporting greenhouse gas emissions and for reporting other information at national and Union level relevant to climate change and repealing Decision No 280/2004/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R0525>

Регламент (Євросоюз) 2018/848 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про органічну продукцію та її маркування, а також про скасування Регламенту Ради (ЄС) № 834/2007²⁸

Цим Регламентом ЄС встановлює принципи виробництва органічної продукції та запроваджує правила виробництва, відповідної сертифікації та використання, маркування та реклами, а також правила контролю.

Зазначається, що даний Регламент застосовується до сільськогосподарської продукції, включаючи аквакультуру та бджільництво, та до продуктів їх походження, якщо такі продукти виробляються, готуються, вирощуються, маркуються, поширюються, продаються, ввозяться або експортуються з Європейського Союзу. Зокрема, Регламент поширює свою дію на: (а) свіжу або не перероблену сільськогосподарську продукцію, включаючи насіння та інший рослинний матеріал; (б) перероблені сільськогосподарські продукти харчування; (в) корми.

Цей Регламент застосовується до будь-якого оператора на ринку на будь-якому етапі вирощування, виробництва, підготовки та продажу даної продукції. Також, Регламент застосовується і до деяких інших продуктів, тісно пов'язаних із сільським господарством, якщо вони виробляються, вирощуються, готуються, маркуються, продаються, ввозяться або експортуються з ЄС.

Відповідно до цього Регламенту, запроваджуються наступні принципи виробництва переробленої органічної їжі, зокрема: (а) виробництво органічної їжі з органічних сільськогосподарських інгредієнтів; (б) обмеження використання харчових добавок, не органічних інгредієнтів, а також мікроелементів та допоміжних речовин для обробки, з тим щоб вони були використані в мінімальній мірі і лише у випадку істотної технологічної потреби або для спеціальних цілей харчування; (в) виключення речовин та методів обробки, які можуть вводити в оману щодо справжньої природи продукту; (г) обробка органічних продуктів з обережністю, переважно шляхом використання біологічних,

²⁸ Regulation (EU) 2018/848 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on organic production and labelling of organic products and repealing Council Regulation (EC) No 834/2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.150.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2018:150:TOC

механічних та фізичних методів; (д) виключення харчових продуктів, що містять або складаються з неприродно розроблених наноматеріалів.

Регламент зобов'язує операторів дотримуватися загальних правил виробництва органічної продукції, викладених у цьому документі, зокрема, лише продукти та речовини, дозволені відповідно до положень Регламенту, можуть бути використані в органічному виробництві, за умови, що їх використання в не органічному виробництві також було дозволено відповідно до інших положень законодавства Союзу та, у певних випадках, відповідно до національних положень, що базуються на законодавстві Союзу.

Цим Регламентом забороняється використання продуктів, що вироблені з ГМО, в продуктах харчування, кормах, допоміжних засобах обробки рослин, засобах захисту рослин, добривах, кондиціонерах ґрунтів, рослинних репродуктивних матеріалах, мікроорганізмах або тваринах у органічному виробництві.

Також, відповідно до документу, продукція, що вироблена згідно Регламенту (ЄС) № 834/2007 до 1 січня 2021 року, може бути поставлена на ринок після цієї дати, доки її запаси не будуть вичерпані.

Цей Регламент прийнятий 30 травня 2018 року та набирає чинності на 3-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу». Регламент застосовується з 1 січня 2021 року. При цьому, його стаття 46 застосовується з 17 червня 2018 року тією мірою, якою це необхідно для спеціально уповноважених контролюючих органів.

Регламент (Євросоюз) 2018/858 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року щодо затвердження та ринкового нагляду за автомобілями та їх причепами, а також за системами, компонентами та окремими технічними одиницями, призначеними для таких транспортних засобів, а також щодо внесення змін до Регламентів (ЄС) № 715/2007 та (ЄС) № 595/2009 та скасування Директиви 2007/46/ЄС²⁹

Цей Регламент має на меті зміцнити існуючу схему затвердження та нагляду за автомобілями та їх частинами, зокрема шляхом запровадження положень про ринковий нагляд. Так, ринковий нагляд у автомобільному секторі має бути запроваджений шляхом визначення зобов'язань суб'єктів господарювання в ланцюжку постачання, зобов'язань органів виконавчої влади в державах-членах та заходів, які слід вживати при виявленні на ринку автомобілебудівної продукції, що чинить серйозну небезпеку або екологічні ризики, підриває захист споживачів, не відповідаючи вимогам.

Цей Регламент встановлює технічні вимоги затвердження типу та продажу на ринку ЄС усіх нових транспортних засобів, систем, компонентів та окремих технічних засобів. Регламент також визначає правила щодо продажу та введення в експлуатацію частин і обладнання, які можуть становити серйозний ризик для правильного функціонування основних систем транспортних засобів.

Крім того, Регламент затверджує вимоги до ринкового нагляду за транспортними засобами, системами, компонентами та окремими технічними одиницями, включаючи частини та обладнання для таких транспортних засобів.

Правила поширюються на транспортні засоби категорій «М» та «N» та їх причепів категорії «O», які призначені для використання на дорогах загального користування, а також до систем, компонентів та окремих технічних вузлів, деталей та

²⁹ Regulation (EU) 2018/858 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on the approval and market surveillance of motor vehicles and their trailers, and of systems, components and separate technical units intended for such vehicles, amending Regulations (EC) No 715/2007 and (EC) No 595/2009 and repealing Directive 2007/46/EC (Text with EEA relevance.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R0858>

обладнання, спроектованих і побудованих для таких транспортних засобів та їх причепів.

У Регламенті запроваджується обов'язковий періодичний аудит методів контролю відповідності таких транспортних засобів та автомобільних виробів, а також посилені вимоги до компетенції, зобов'язань та діяльності технічних служб, які проводять випробування для офіційного затвердження типу транспортного засобу.

Регламентом також передбачаються процедурні зобов'язання, які забезпечують обмін інформацією та моніторинг практик держав-членів оцінки, повідомлення та контролю за технічними службами з метою усунення будь-яких існуючих розбіжностей у методах, що використовуються та в інтерпретації критеріїв призначення технічних послуг.

Цим Регламентом з 1 вересня 2020 р. скасовується Директива 2007/46/ЄС.

До 1 вересня 2025 р. держави – члени ЄС інформують Комісію про застосування процедур та ринкового нагляду, закріплених у цьому Регламенті. З 1 вересня 2026 р. Комісія подає до Європейського Парламенту та Ради звіт про оцінку застосування цього Регламенту.

Цей Регламент прийнятий 30 травня 2018 року, набирає чинності на 20-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовується з 1 вересня 2020 року.

ІІІ. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «ЛАЗОРІВА проти України» від 17 квітня 2018 року (заява № 6878/14)³⁰

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий суд»;

ст.8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

Заявницею у справі є громадянка України Лазоріва Н. О. (далі – заявниця), 1966 р. н. Заявниця народилася у м. Чернівці (Україна), у 1984 р. вона переїхала до м. Магадан (РФ), де отримала вищу освіту та працювала шкільним вчителем понад двадцять років .

Її сестра, громадянка РФ К. Т. О., яка проживала в Магадані, у 1993 р. народила дочку, К. Л. С., яка також є громадянкою РФ. У грудні 1993 р. гр. К. Т. О. та гр. К. Л. С. переїхали до Чернівців, де жили бабуся та дідусь гр. К. Л. С., на вихованні у яких остання перебувала до десяти років.

У 2004 р. батьки заявниці та гр. К. Л. С. переїхали до м. Людіново Калузької обл. (РФ), а у серпні 2007 р. гр. К. Л. С. переїхала до Магадану і з того часу жила разом з заявницею у її квартирі.

Згідно з рішенням мера м. Магадан від 29 грудня 2007 р. заявницю було призначено опікуном гр. К. Л. С. на тій підставі, що батьки дитини не піклувалися про неї.

20 лютого 2009 р. Магаданський міський суд задовольнив вимогу заявниці щодо позбавлення батьків гр. К. Л. С. батьківських прав. Рішення не було оскаржено та 11 березня 2009 р. набрало чинності. Суду не було надано інформації про те, чи були батьки гр. К. Л. С. поінформовані про це рішення.

³⁰ Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LAZORIVA v. UKRAINE of 17 April 2018 (Application no. 6878/14) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-182223>

У березні 2007 р. гр. К.Т.О. народила хлопчика гр. К. О. С., громадянство якого оскаржувалося сторонами. Відповідно до матеріалів, наданих Суду заявницею, гр. К. Т. О. виховувала дитину самотійно і не могла забезпечити їй належне піклування. З 2008 р. хлопчика чотири рази забирали до дитячого будинку.

Заявниця стверджує, що вона та її батьки неодноразово відвідували гр. К. О. С. в Чернівцях і підтримували з ним тісні зв'язки. Відповідно до матеріалів, наданих Суду, гр. К. Т. О. також відвідувала сина та сестру в Чернівцях та надсилала посилки із одягом та їжею.

5 липня 2012 р. Шевченківський суд м. Чернівці позбавив гр. К. Т. О. батьківських прав щодо гр. К. О. С. Рішення не було оскаржене і набрало чинності 15 липня 2012 р. Суду не було надано інформацію про те, чи були батьки гр. К. О. С. поінформовані про це рішення.

27 липня 2012 р. гр. К. О. С. був включений до списку дітей, позбавлених батьківського піклування, які можуть бути усиновлені. 14 серпня 2012 р. виконавчий комітет Чернівецької міської ради надав гр. К. О. С. формальний статус дитини, позбавленої батьківського піклування.

Заявниця вирішила стати опікуном гр. К. О. С. та з цією метою вжила таких заходів: повідомила про свої наміри Службу опіки та піклування м. Магадан; почала збирати документи для оформлення офіційної заявки на опікунство; 22 серпня 2012 р. отримала довідку від Служби громадської охорони здоров'я Магадану про належні гігієнічні та санітарні умови проживання; а також здійснила ряд телефонних дзвінків до Служби у справах дітей м. Чернівці та до дитячого будинку з проханням врахувати її наміри. Служба опіки та піклування м. Магадан також звернулася до Служби у справах дітей м. Чернівці з проханням не розглядати інших кандидатів на опікунство, крім заявниці.

6 вересня 2012 р. подружжя гр. С. С. В. і гр. С. О. В. повідомило Службу у справах дітей м. Чернівці про бажання всиновити гр. К. О. С.

Листом від 17 вересня 2012 р. Служба у справах дітей м. Чернівці поінформувала Службу опіки та піклування м. Магадан про те, що подружжя збило необхідні документи для отримання

дозволу на усиновлення, проте зазначила, що заявниця має право звернутися із відповідною заявою до суду.

19 вересня 2012 р. Виконавчий комітет м. Чернівці ухвалив рішення про усиновлення. Заявниці було повідомлено, що вона може подати заяву на опікунство до районного суду. Таку заяву не було подано.

24 вересня 2012 р. подружжя подало заяву про усиновлення гр. К. О. С. до Першотравневого районного суду м. Чернівці (далі – Першотравневий суд), який ухвалив рішення про усиновлення. Заявницю було проінформовано про це рішення із затримкою.

22 жовтня 2012 р. заявниця, отримавши довідку у Службі опіки та піклування м. Магадан, поїхала до Чернівців з метою оформлення опікунства над гр. К. О. С. та зустрічі з ним. Зрештою, це виявилось неможливим, оскільки останнього вже всиновило зазначене вище подружжя.

1 лютого 2013 р. заявниця оскаржила це рішення у Чернівецькому апеляційному суді; апеляцію було відхилено на підставі того, що рішення не стосується її прав, а питання опікунства над гр. К. О. С. можуть бути предметом окремого судового розгляду.

18 березня 2013 р. гр. К. Л. С., сестра гр. К. О. С., надіслала листа до апеляційного суду, в якому зазначалося, що вона та решта її сім'ї (зокрема, дідусь, бабуся та заявниця) мали близький зв'язок та тісні стосунки з гр. К. О. С., стверджуючи при цьому, що останній жити з ними.

10 липня 2013 р. Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних та кримінальних справ відхилив касаційну скаргу заявниці.

За інформацією, наданою заявницею 29 березня 2016 р., її сестра, гр. К. Т. О. проживає у РФ разом із батьками.

Заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення її прав, гарантованих положеннями ст. 8 Конвенції з огляду на те, що усиновлення гр. К. О. С. порушило її право оформити опікунство над близькою людиною; а також ст. 6 (1) у зв'язку з відмовою суду розглянути апеляцію на рішення про усиновлення.

Рішення Суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 8 Конвенції, відхиливши решту вимог заявниці, та зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу остаточного 215 євро компенсації судових витрат.

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «М. Р. та Д. Р. проти України» від 22 травня 2018 року (заява № 63551/13)³¹

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, зокрема:

ст. 8 «Право на повагу до приватного та сімейного життя».

Обставини справи

Першим заявником виступає гр. Чехії М. Р., 1958 р. н.; другим заявником виступає син першого заявника від шлюбу з громадянкою України Б. – гр. Д. Р., 2004 р. н.

З 2004 по 2007 р. заявники та гр. Б. жили разом за місцем проживання першого заявника в Празі, а після розлучення у 2007 р. гр. Б. проживала із сином за іншою адресою.

У 2009 р. першому заявникові та гр. Б. у судовому порядку було надано право потижневого виховання другого заявника.

27 червня 2009 р. гр. Б. із сином без згоди першого заявника переїхала до с. Демешківці, Івано-Франківській області, після чого перший заявник розпочав процедуру відповідно до Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей від 25 жовтня 1980 р. (далі – Гаазька конвенція) про повернення другого заявника до Чехії.

У жовтні 2009 р. Івано-Франківське обласне управління юстиції, виступаючи в інтересах першого заявника, звернулося до

³¹ Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF M. R. AND D. R. v. UKRAINE of 22 May 2018 (Application no. 63551/13) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-183125>

Івано-Франківського міського суду з вимогою повернення другого заявника до Чехії.

2 липня 2010 р. позов було задоволено. Суд зобов'язав гр. Б. повернути дитину до місця проживання першого заявника. Гр. Б. оскаржила рішення в касаційному порядку. Скаргу було відхилено Верховним Судом України.

Районний суд міста Праги переглянув рішення з урахуванням нових обставин у справі, зокрема перебування дитини в Україні без можливості доступу першого заявника, і визнав, що найбільше інтересам дитини відповідає проживання з першим заявником, і тому першому заявнику було надано виключне право опіки. Це рішення було підтримано в апеляційному порядку.

9 грудня 2013 р. Галицький районний суд Івано-Франківської області (далі – районний суд) виніс рішення про те, що другий заявник повинен залишитися з матір'ю, посилаючись на висновок психолого-педагогічної експертизи, в якому було зазначено, що дитина мала тісний зв'язок з матір'ю, а згадки про батька викликали у хлопчика страх, а також на позитивні висновки місцевих органів опіки та піклування щодо належних умов проживання та догляду за дитиною. Перший заявник оскаржив це рішення, стверджуючи, що український суд не мав компетенції визначати місце проживання дитини, оскільки права на опіку визначав чеський суд.

6 березня 2014 р. Івано-Франківський обласний апеляційний суд підтримав рішення суду першої інстанції. Перший заявник не оскаржував це рішення.

27 вересня 2010 р. виконавча служба Галицького районного управління юстиції розпочала провадження щодо виконання судового рішення. Упродовж короткого періоду, протягом якого можливим було добровільне повернення дитини, гр. Б. відмовилася виконувати його. З цієї причини 6 жовтня 2010 р. їй було виписано штраф у розмірі 170 гривень. Через два дні їй було виписано додатковий штраф у розмірі 340 гривень.

3 листопада 2010 р. районний суд відхилив запит виконавчої служби щодо включення дитини до списку розшукуваних осіб, оскільки не було жодних доказів того, що судові виконавці намагалися визначити місцезнаходження гр. Б. та дитини. Гр. Б.

взяла участь у слуханнях, і заявила, що дитина проживає з нею, і що вона не отримувала жодних повідомлень від виконавців.

Оскільки гр. Б. продовжувала уникати виконання рішення, в листопаді 2010 р. державна виконавча служба порушила проти неї кримінальну справу за звинуваченням у свідомому невиконанні рішення суду.

25 січня 2011 р. судові виконавці у супроводі міліції, віце-консула Чеської Республіки та адвоката першого заявника відвідали державну школу № 7 в Калуші, де навчався другий заявник.

Пізніше гр. Б. змінила місце проживання і 21 листопада 2011 р. поінформувала судових виконавців, що вона та дитина живуть у власному будинку в с. Демешківці. Однак, коли вони прибули до будинку 28 листопада 2011 р., гр. Б. відмовилася відчинити двері.

Оскільки гр. Б. та дитина не проживали за вказаними адресами, виконавча служба продовжувала подавати прохання до суду щодо включення їх у список розшукуваних осіб та про передачу дитини в тимчасове піклування. Ці прохання було відхилено з огляду на те, що виконавча служба не вжила достатніх заходів для визначення місця проживання гр. Б., а також, посилаючись на висновки місцевих органів опіки та піклування стосовно належних умов проживання та догляду за дитиною. Зокрема, у одному із рішень Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ зазначено, що рішення від 2 липня 2010 р. про повернення дитини до Чехії не передбачало вилучення дитини у гр. Б. Крім цього, зазначалося, що судові виконавці мали повноваження накладати штрафи на гр. Б. і вживати інших юридичних заходів. Однак, якщо суд не може відбутися без "боржника", судові виконавці повинні припинити процедури забезпечення виконання.

7 лютого 2013 р. та 20 червня 2014 р. судові виконавці припиняли процедури забезпечення виконання рішення, посилаючись на те, що до гр. Б. були застосовані штрафи, і що 18 травня 2011 р. суд визнав гр. Б. винною у невиконанні рішення суду і зобов'язав її виплатити штраф у розмірі 1000 грн. Обидва

рішення були скасовані в судовому порядку як необґрунтовані. Заходи примусу визнано недостатніми.

23 лютого 2015 р. під час повторного розгляду справи суд першої інстанції відновив рішення суду припинити виконавче провадження. 9 квітня 2015 р. апеляційний суд скасував рішення суду та призначив додаткове виконавче провадження.

Перший заявник завернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення його прав згідно зі ст. 8 Конвенції у зв'язку з неможливістю виконавчих органів України забезпечити виконання судового рішення від 2 липня 2010 р. щодо повернення другого заявника до Чехії.

Рішення Суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 8 Конвенції.

Суд зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу остаточного 8 тис. євро компенсації моральної шкоди, а також 1 тис. 526 євро компенсації судових витрат.

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «ЗЕЛЕНЧУК ТА ЦИЦЮРА проти України» від 22 травня 2018 року (заяви № 846/16 та № 1075/16)³²

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Захист власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є громадяни України С. С. Зеленчук, 1947 р. н. (далі – перша заявниця) та В. А. Цицюра, 1939 р. н. (далі – другий заявник).

Батьки обох заявників отримали від місцевої влади земельні ділянки, які після їх смерті перейшли у власність заявників, що

³² Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ZELENCHUK AND TSYTSYURA v. UKRAINE of 22 May 2018 (Applications nos. 846/16 and 1075/16) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-183128>

підтверджується відповідними довідками. За чинним на той час законодавством УРСР фізичні особи та недержавні суб'єкти не могли володіти землею; земля належала державі і передавалася у власність без права відчуження на 6 років (крім випадків успадкування).

10 січня 2006 р. Здолбунівська районна державна адміністрація виділила першій заявниці ділянку площею 2,5917 га для облаштування особистого селянського господарства; пізніше перша заявниця отримала довідку про право власності на цю земельну ділянку. Вона здала в оренду одній компанії 2,0917 га до 10 листопада 2021 р., а іншій – 0,5 га на п'ятнадцять років. За інформацією, наданою заявницею, вона отримує орендну плату в натуральній формі, залежно від культур, вирощених на цій землі в певний рік.

27 березня 2008 р. Збаразька районна державна адміністрація виділила другому заявникові ділянку сільськогосподарської землі площею 3,41 га, призначеної для товарного сільськогосподарського виробництва. 22 липня 2008 р. він отримав довідку про право власності на цю ділянку. Зазначена земля була орендована товариством з обмеженою відповідальністю. У період з 2010 р. до 2016 р. другий заявник отримував орендну плату в розмірі від 19 до 36 євро за гектар.

На землю заявників поширюються законодавчі обмеження щодо відчуження та зміни призначення сільськогосподарської землі.

Під час розпуску колективних господарств Указом Президента України № 720/95 від 8 серпня 1995 р. було передбачено програму поступового реформування шляхом надання нинішнім та колишнім учасникам господарств, а також окремих категоріям працівників, зайнятих у соціальному секторі, права на землю у формі паїв, але без визначення фізичного розташування або меж. У цей період значна частина сільського населення отримала частки землі. Тоді розпочався масштабний процес «перетворення» акцій на фізичні ділянки землі. В результаті було видано мільйони довідок про право власності на конкретні ділянки, у тому числі довідки отримали і заявники.

Законом № 2242-III від 18 січня 2001 р. було заборонено, до прийняття нового Земельного кодексу, відчуження акцій (земельна частка/пай) на землю, крім випадків успадкування та експропріації для суспільних потреб.

25 жовтня 2001 р. було прийнято новий Земельний кодекс, у якому: (1) визначаються категорії землі за призначенням; (2) обмежується продаж та передача права власності на землю фізичним особам та недержавним організаціям до 1 січня 2005 р. (земельний мораторій або мораторій на землю). У перехідних положеннях Земельного кодексу було встановлено, що такі обмеження діють до набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом про обіг земель сільськогосподарського призначення, але, в будь-якому випадку, принаймні до 1 січня 2019 р.

Згідно з Конституцією України 1996 р.: (1) земля, її надра, повітря, вода та інші ресурси є власністю українського народу; (2) держава забезпечує захист прав усіх власників майна та суб'єктів господарювання; (3) право власності на землю може набуватися та реалізовуватися громадянами, юридичними особами та державою відповідно до закону; (4) ніхто не може бути незаконно позбавлений права на майно та ін.

Податковий кодекс України: (1) визначає право власності як права володіння, користування та розпорядження землею; (2) звільняє пенсіонерів від сплати податку на землю; (3) передбачає, що земельні ділянки, призначені для комерційного сільськогосподарського виробництва, можуть бути придбані лише громадянами України з відповідною освітньою кваліфікацією або досвідом для участі у сільськогосподарському виробництві або юридичною особою України, у статуті якої одним з видів її діяльності визначено сільське господарство; (4) обмежує розмір земельної ділянки для особи або суб'єкта господарювання до 100 га та ін.

Закон України про оренду землі передбачає, що: (1) орендна плата встановлюється за домовленістю сторін, проте, за Указом Президента України № 92/2002 від 2 лютого 2002 р., має становити щонайменше 3 % від орієнтовної вартості землі; (2) для основних категорій сільськогосподарських угідь термін оренди не може бути

меншим, ніж сім років, а для будь-якої іншої оренди не може перевищувати п'ятдесят років та ін.

17 червня 2009 р. Кабінет Міністрів України затвердив Державну цільову програму розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 р., а 3 квітня 2017 р. – Середньостроковий план дій на період до 2020 р. та Пріоритетний план дій на 2017 р. У плані на 2017 р. передбачено подання відповідного нормативно-правового акту про обіг земель сільськогосподарського призначення на розгляд парламенту у 2017 р., проте на момент розгляду справи відповідного законопроекту внесено так і не було.

9 грудня 2011 р. Верховна Рада України ухвалила у першому читанні проект закону про ринок землі, але його не було прийнято.

До Європейського суду з прав людини заявники завернулися зі скаргою на порушення їхніх прав згідно з положеннями ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції у зв'язку з тим, що зазначені вище законодавчі обмеження з боку держави порушують їхні права як власників землі на вільне розпорядження нею.

Рішення Суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції та вважає, що сам факт визнання порушення є достатньою справедливою сатисфакцією, а також зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу остаточного по 3 тис. євро компенсації судових витрат.

Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНСОРЦІУМ «ІНВЕСТИЦІЙНО-МЕТАЛУРГІЙНИЙ СОЮЗ» проти України» від 26 червня 2018 року (заява № 10640/05)³³

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, зокрема:

³³ Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF INDUSTRIAL FINANCIAL CONSORTIUM INVESTMENT METALLURGICAL UNION v. UKRAINE of 26 June 2018 (Application no. [10640/05](http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-184068)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-184068>

ст. 6 (1) «Право на справедливий суд»;
ст. 10 «Свобода вираження поглядів»;
ст. 11 «Свобода зібрань та об'єднань»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб юридичного захисту»;
ст. 14 «Заборона дискримінації»;
ст. 18 «Межі застосування обмежень прав»;
ст. 1 «Захист власності», Протоколу 1.

Обставини справи

Заявником у справі є юридична особа «Індустріальний фінансовий консорціум «Інвестиційно-металургійний союз» (далі – компанія-заявник), заснована у квітні 2004 р. дев'ятьма приватними компаніями, які були у власності або під контролем гр. А., одного із лідерів Партії регіонів, або гр. П., зятя Л. Кучми – другого президента України.

12 травня 2004 р. Фонд державного майна (далі – Фонд) оголосив конкурс на купівлю 93,02 % статутного капіталу металургійного комбінату «Криворіжсталь» (далі – «Криворіжсталь»). Компанія-заявник взяла участь у цьому конкурсі і стала переможцем. Того ж дня було укладено договір купівлі-продажу з Фондом, акції були переведені на депозитний рахунок компанії-заявника в ING Bank Ukraine.

Після президентських виборів законність приватизації «Криворіжсталі» була поставлена під сумнів у публічних заявах В. Ющенко, Ю. Тимошенко та О. Мороза, які звинуватили Л. Кучму, гр. П. та гр. А. у шахрайстві та закликали повернути підприємство у державну власність.

12 лютого 2005 р. Кабінет Міністрів скасував своє рішення про початок приватизації «Криворіжсталі», після чого усі рішення щодо приватизації були скасовані Фондом.

8 червня 2005 р. держава взяла під свій контроль «Криворіжсталь», відповідно до рішень господарських судів, які визнали приватизацію незаконною. Внаслідок чого, Указом від 11 червня 2005 р. Кабінет Міністрів визнав недійсним контракт 14 червня 2004 р., а гроші, виплачені за акції, були повернуті компанії-заявнику. Крім цього, через повторну процедуру продажу і публічних торгів новим власником стала компанія

2Mittal Steel Germany GmbH» (пізніше – «ArcelorMittal Duisburg GmbH»). Компанія-заявник не брала участі у конкурсі.

Компанія-заявник неодноразово оскаржувала дії влади в господарських судах та судах загальної юрисдикції, але безрезультатно.

Крім того, до Печерського районного суду міста Києва (далі – Печерський суд) були передані позови п'яти фізичних осіб – громадян Н., С., Х., І. та Н., у яких оскаржувалися рішення Фонду та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) про організацію торгів 2004 р. на тій підставі, що ці рішення порушували право кожного громадянина брати участь у приватизації державного майна. Окремими рішеннями суд відхилив ці скарги, оскільки заявники не брали участі у конкурсі 2004 р. і не мали жодного інтересу щодо предмета провадження.

25 червня 2004 р. Консорціум «Промислова група», який програв торги 2004 р., подав позов до Київського господарського суду проти компанії-заявника, Фонду, Міністерства промислової політики та Комісії, у якому ставив під сумнів обґрунтованість рішень органів влади, прийнятих у зв'язку з приватизацією «Криворіжсталі» та контрактом від 14 червня 2004 р. Ці аргументи було відхилено як необґрунтовані. Касацію теж було відхилено Вищим господарським судом.

5 липня 2004 р. компанія-заявник подала зустрічний позов проти інших учасників процесу, з проханням підтвердити своє право на 93,02 % акцій «Криворіжсталі».

Процесуальним рішенням від 20 липня 2004 р. Київський господарський суд зобов'язав Генеральну прокуратуру також взяти участь у розгляді, однак її представники не з'явилися ні в Київський господарський суд, ні у Вищий господарський суд.

Пізніше Верховним судом було задоволено апеляцію Генерального прокурора про продовження терміну подання апеляції, скасовано рішення судів нижчої інстанції, а справу передано на новий розгляд.

21 березня 2005 р. заступник Генерального прокурора подав у Київський господарський суд позов в інтересах держави та від імені Фонду проти компанії-заявника, Міністерства промислової політики, і Комісії з вимогою, крім іншого, повернути акції

«Криворіжсталі» Фонду та накладити арешт на акції у якості тимчасового заходу до закінчення судового розгляду.

1 квітня 2005 р. суд зобов'язав «ING Bank Ukraine» взяти участь у справі як відповідач.

22 квітня 2005 р. Печерський суд скасував рішення щодо приватизації та контракту від 14 червня 2004 р. і зобов'язав Фонд повернути гроші, сплачені компанією-заявником за акції. Крім цього, постановою від 28 квітня 2005 р. компанію-заявника зобов'язали повернути акції в Фонд та компенсувати державі судові витрати.

Компанія-заявник звернулася до Апеляційного господарського суду міста Києва з проханням, крім іншого, призупинити провадження в господарських судах до закінчення судового розгляду в судах загальної юрисдикції. У ході розгляду апеляції постанову від 28 квітня 2005 р. було скасовано з процедурних питань, відхилено позов Консорціуму «Промислова група», а також накладено арешт на акції. Компанія-заявник подала касаційну скаргу, яка була відхилена як необґрунтована.

У ході розгляду в господарських судах у період з лютого по червень 2005 р. компанія-заявник неодноразово ставила під сумнів неупередженість суддів та судів та вимагала відводу судді. Усі претензії було відхилено як необґрунтовані.

9 лютого 2005 р. гр. Н. подала заяву про перегляд вищезгаданої справи до Печерського суду з огляду на нещодавно виявлені обставини.

15 лютого 2005 р. Компанію-заявника було повідомлено про заплановане слухання у справі гр. Н., яке відбулося 16 лютого 2005 р.

Пізніше рішення про відхилення позову Консорціуму «Промислової групи» було скасовано, а матеріали справи об'єднано із матеріалами справи гр. Н. і передано до Печерського суду для повторного розгляду, однак, представники Консорціуму «Промислова група» не з'явилися в суді і не подали жодного заперечення. На цій підставі об'єднане провадження у судах загальної юрисдикції було припинено.

Компанія-заявник звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення її прав згідно з положеннями ст. 6 (1), ст. 10, ст. 11, ст. 13, ст. 14 та ст. 18 Конвенції у зв'язку із упередженістю судів та порушенням судових процедур через політичні причини; а також ст. 1 Протоколу 1 з огляду на порушення права на вільне користування власністю внаслідок накладення арешту на акції «Криворіжсталі».

Рішення Суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції у зв'язку із порушенням гарантій неупередженості суду у період із лютого по серпень 2005 р. та визнанням незаконним остаточного рішення суду у лютому 2005 р., відхиливши решту вимог заявника, а також вимоги щодо компенсації судових витрат.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Новий склад Європейського Парламенту³⁴

28 червня 2018 року Європейська Рада ухвалила Рішення щодо нового складу ЄП, згідно з яким затвердила новий перерозподіл місць у парламенті, враховуючи факт майбутнього виходу Великої Британії зі складу Союзу. Необхідно зазначити також, що нинішній розподіл місць в ЄС був закріплений Рішенням Європейської Ради 2013/312/Євросоюз, що застосовується лише до поточного парламентського терміну – 2014–2019 рр.

Згідно зі ст. 14 (2) ДЄС, що закріплює критерії формування ЄП, загальна кількість парламентаріїв не повинна перевищувати 750 членів плюс голова ЄС і має зменшуватися за принципом пропорційності³⁵; при цьому кількість європарламентаріїв від кожної держави-члена має складати не менше 6 і не більше 96 представників. Крім того, розподіл місць має також належним чином відображати демографічні зміни у державах-членах (відповідні дані Комісії регулярно надає Євростат). Функціонування нинішньої моделі формування ЄП наразі ускладнюється невизначеністю щодо виходу з ЄС Великої Британії, який заплановано на 30 березня 2019 року. Ця дата передуватиме черговим виборам до ЄП, що й зумовило ухвалення цього рішення Європейською Радою.

Як держава – член ЄС Велика Британія має 73 місця в ЄП. Згідно з рішенням ЄП, прийнятим у лютому ц. р. після вивчення доповіді Комітету з конституційних справ, 27 із них буде

³⁴ European Council Decision (EU) 2018/937 of 28 June 2018 establishing the composition of the European Parliament [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D0937>

³⁵ Принцип дегресивної (зменшувальної) пропорційності означає, що держави із більшою кількістю населення повинні мати менше представників у ЄП, і навпаки: менш густонаселеним державам має бути виділена більша кількість місць у парламенті. Тому, наприклад, Мальта (найменша держава – член ЄС), повинна мати щонайменше шість місць, незважаючи на наявність менше, ніж 0,5 млн жителів. Водночас Німеччина, найбільш густонаселена країна ЄС (із населенням більше, ніж 82 млн), не може мати більше 96 представників. Кожен європарламентарій від Мальти, таким чином, представлятиме приблизно 72 тис. її громадян, тоді як кожен депутат від Німеччини представляє інтереси понад 854 тис. німців. А це означає, що депутати від більш густонаселених країн представлятимуть більшу кількість населення в парламенті, ніж їх колеги з менших країн.

перерозподілено між іншими державами-членами, враховуючи всі інші зміни у перерозподілі місць, а 46 залишатимуться вільними з огляду на можливі майбутні зміни у складі ЄС у цілому. Парламент також погодився із пропозицією Комітету з конституційних справ щодо зменшення загальної кількості европарламентаріїв з 751 до 705.

Саме ці пропозиції ЄП і підтримала та врахувала Європейська Рада на своєму засіданні 28–29 червня ц. р. і закріпила у Рішенні від 28 червня. Зокрема, з 27 місць, що звільняться після брекзиту, Франція та Іспанія отримають по 5 додаткових місць, Італія та Нідерланди – по 3, Ірландія – 2, Швеція, Данія, Австрія, Фінляндія, Словаччина, Хорватія, Естонія, Польща та Румунія – по 1.

Таким чином, після парламентських виборів 2019 р., 705 місць у ЄП мають розподілитися таким чином: Німеччина – 96 представників; Франція – 79; Італія – 76; Іспанія – 59; Польща – 52; Румунія – 33; Нідерланди – 29; Греція, Бельгія, Чехія, Португалія, Угорщина, Швеція – по 21; Австрія – 19; Болгарія – 17; Данія, Словаччина, Фінляндія – по 14; Ірландія – 13; Хорватія – 12; Литва – 11; Латвія, Словенія – по 8; Естонія – 7; Кіпр, Мальта та Люксембург – по 6 представників.

Це Рішення дозволить державам-членам ухвалити на національному рівні заходи, необхідні для організації виборів нового складу ЄП на наступні п'ять років.

При цьому варто зазначити, що оскільки принцип дегресивної (зменшувальної) пропорційності при формуванні ЄП не завжди дотримувався (зокрема, його було порушено при формуванні двох останніх складів ЄП – 2009–2014 рр. та 2014–2019 рр.), робота над виробленням універсальної формули для обчислення розподілу місць в Європейському Парламенті триває давно. Зокрема, у 2011 р. член ЄП Ендрю Дафф (*Andrew Duff*) спільно з професором Кембріджського університету Джеффри Грімметом (*Geoffrey Grimmett*) у складі дослідницької групи, до якої увійшли математики, політологи та інші фахівці у галузі виборчих систем, запропонували власну формулу, що відповідала зазначеному принципу та отримала назву Кембріджського компромісу. Згідно з нею, кожна держава мала б отримати по п'ять місць плюс відповідна кількість місць із розрахунку 1 місце за кожні додаткові 835 тис. її жителів. При її застосуванні принцип дегресивної

(зменшувальної) пропорційності не було б порушено, проте представництво країн із середньою кількістю населення (особливо тих, які мають від 7 до 10 млн мешканців) було б зменшено. Переважно через цей аспект Кембріджський компроміс не був схвалений на рівні ЄС.

Робота над виробленням оптимальної моделі формування ЄП продовжилася на європейському рівні. При цьому ЄП та Комісія наполягали на врахуванні пропозиції окремих членів ЄП щодо того, що представництво жодної з держав не повинно зазнати негативних змін під час парламентських виборів 2019 р. з урахуванням гарантій, наданих їм Лісабонським договором. Зберегти гарантоване представництво вбачається можливим, на їх думку, саме завдяки 27 місцям, які звільняться в результаті брекзиту, що дозволить задовольнити вимоги держав, які наразі мають недостатнє представництво в ЄП, не знижуючи при цьому рівень представництва інших країн. На думку фахівців, саме пропозиція щодо зменшення загальної кількості европарламентаріїв до 705 з урахуванням 27 британських місць дає змогу забезпечити найбільш прийнятний для всіх розподіл єврокрісел.

Загалом за весь період роботи у цьому напрямі було розроблено велику кількість різноманітних формул, найбільш прийнятною з яких є, зокрема така: фіксована кількість місць для кожної держави-члена (10 %); кількість місць, що визначаються пропорційно до кількості населення кожної держави-члена (50 %); а також кількість місць, що визначаються шляхом обчислення квадратного кореню від кількості населення кожної держави-члена (40 %). Згідно з даними доповіді 2017/2054(ILN), підготовленої з цією метою головою Конституційної комісії ЄП Данутою Хюбнер (*Danuta Hübner*) та секретарем комісії Педро Перейра (*Pedro Pereira*), така формула «дозволяє отримати цікаві результати, що мають бути глибоко проаналізовані і враховані під час майбутніх виборів до ЄП у 2024 р.»³⁶.

Відтак, вироблення оптимальної моделі формування складу ЄП (з урахуванням усіх факторів, що на нього впливають)

³⁶ The composition of the European Parliament in 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.realinstitutoelcano.org/wps/portal/rielcano_en/contenido?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/elcano/elcano_in/zonas_in/ari42-2018-composition-european-parliament-2019

забезпечить належне представництво всіх держав – членів ЄС, що, у свою чергу, дасть змогу приймати найефективніші парламентські рішення для всіх.

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Квітень – червень 2018 р.

Редакційна колегія серії:
Гріненко О. О., Дмитрієв А. І.

Випуск підготували:
Ворошилова І. В., Захарія У. С.,
Кондратова А. М., Кравчук І. В.,
Локшина Ю. В.

Формат 60x90/16. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 3,43. Обл.-вид. арк. 4,31.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.